

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

IV РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 72

София, петък, 3 април

1931 г.

75. заседание

Четвъртък, 2 април 1931 година

(Открито отъ подпредседателя А. Христовъ въ 16 ч. 20 м.)

Председателствуващъ А. Христовъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ с. г. народни представители: Апостоловъ Драгомиръ, Аретовъ Никола, Баевъ Христо, Бурмовъ Никола, Бъровъ Димитъръ, Вълчовъ Вълчо Даскаловъ, Гаговъ Петъръ, х. Галибовъ Хюсеинъ, Герай Мехмедали, Гичевъ Димитъръ, Данковъ Георги, Ецовъ Борисъ, Желъзовъ д-ръ Димо, Ивановъ Савчо, Икономовъ Димитъръ, Йоловъ Прокопи, Казанаклиевъ Георги, Каишевъ Атанасъ, Каранешевъ Димитъръ, Кожаклиевъ Колю, Кожухаровъ Тодоръ, Кузмановъ Анани, Кулишевъ Георги, Кънчевъ Кънчо, Личевъ Несторъ, Маджаровъ Михаилъ, Малиновъ Александъръ, Малиновъ Атанасъ, Мановъ Христо, Марковъ Кръстю, Молдовъ Янаки, Начевъ Владимиръ, Орошакъ д-ръ Хараламби, Славовъ Кирилъ, Тончевъ Желю, Ченгелиевъ Антонъ и Шиваровъ Маринъ)

Съобщавамъ на Събранието, че председателството е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Христо Баралиевъ — 1 день;
 На г. Кимонъ Георгиевъ — 2 дена;
 На г. Страшимиръ Георгиевъ — 1 день;
 На г. Добри Даскаловъ — 1 день;
 На г. Трифонъ Ерменковъ — 2 дена;
 На г. Славейко Клисурски — 3 дни;
 На г. Иванъ Кирпиковъ — 1 день;
 На г. Трифонъ Капитановъ — 2 дена;
 На г. Христо Мановъ — 2 дена;
 На г. Владимиръ Начевъ — 2 дена;
 На г. Хаимъ Фархи — 2 дена и
 На г. Иванъ п. Янчевъ — 4 дни.

Следва да се разреши отпускъ отъ Събранието на следнитъ народни представители, понеже сж се ползували вече сж по 20-дневенъ отпускъ, а именно:

На г. Иванъ Михайловъ — 2 дена;
 На г. Никола Андреевъ — 1 день;
 На г. Милко Бечевъ — 1 день;
 На г. Стойчо Георгиевъ — 1 день;
 На г. Добри Димитровъ — 3 дни и
 На г. Йосифъ Марулевъ — 1 день.

Кои то сж съгласни да имъ се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на Събранието, че е постъпило запитване до г. министъръ-председателя и министра на вътрешнитъ работи и народното здраве отъ народнитъ представители: Георги Марковъ, като представител на парламентарната група на Българския земеделски народенъ съюзъ; Димитъръ Дрънски, като представител на парламентарната група на Демократическата партия; д-ръ Никола Думановъ, като представител на парламентарната група на Национал-либералната партия; Георги Петровъ, като представител на парламентарната група на Национал-либералната партия; Коста Томовъ, като представител на парламентарната група на Българския народенъ земеделски съюзъ; Никола Андреевъ, като представител на парламентарната група на Радикалната партия, и Цено Табаковъ, като представител на парламентарната група на Занаятчийскитъ професионални просвѣтни политически ядра — относно

издевателствата и насилията надъ гражданскитъ и политическитъ свободи на българскитъ граждани.

Това запитване ще бжде препратено на г. министъръ-председателя и министъръ за вътрешнитъ работи и народното здраве, за да отговори.

Съобщавамъ на Събранието, че сж постъпили следнитъ предложения и законопроекти:

Отъ Министерството на финанситъ — предложение за освобождаване отъ митни бери предмети и материали за нуждитъ на нѣкои държавни, общински, окръжни, благотворителни и други учреждения, частни лица, дружества, легации и за одобрение постановления на Министерския съветъ. (Вж. прил. Т. I, № 132)

Отъ сжщото министерство — предложение за продължаване срока на временно внесени пратки сждове (бурета) за износъ на вина по закона за насърчение износа на вината и освобождаване поръчителствата за обезпечение митнитъ бери на буретата. (Вж. прил. Т. I, № 133)

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за допълнение на закона за селско-стопанско настаняване на бѣжанцитъ. (Вж. прил. Т. I, № 134)

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за нормиране ценитъ на предметитъ отъ първа необходимостъ. (Вж. прил. Т. I, № 135)

Отъ Министерството на външнитъ работи и изповѣданията — законопроектъ за такситъ, събирани отъ Министерството на външнитъ работи и на изповѣданията и отъ българскитъ легации и консулства въ странство. (Вж. прил. Т. I, № 136)

Тия предложения и законопроекти ще бждатъ раздадени на г. г. народнитъ представители и поставени на дневенъ речъ.

Г. Марковъ (з. в): Искамъ думага.

Председателствуващъ А. Христовъ: Имате думага.

Г. Марковъ (з. в): Г. председателю! Вие съобщихте интерпелацията, подадена отъ страна на цѣлата оппозиция. Азъ Ви моля да се изпрати тя частъ по-скоро на г. министъръ-председателя и да се постави на дневенъ редъ, предъ видъ важността на съдържанието ѝ и предъ видъ на това, че мандатъгъ на Камарата изгича. Нека въ тая Камара да се разгледатъ въпроситъ, които ние изнасяме, за да можемъ да си кажемъ думага.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думага народниятъ представител г. Цено Табаковъ.

Ц. Табаковъ (зан): Г. председателю! И азъ сжщо моля на така подадената интерпелация отъ оппозицията да бжде отговорено въ най-скоро време, защото тя има значение за сегашния моментъ, въ който полицията не се спира предъ нищо, макаръ че гражданитъ въ тая държава иматъ свободи, които сж покровителствувани отъ законитъ. Гражданитъ иматъ свобода спокойно да си очертаятъ пътящата въ предстоящата изборна борба. И особено правителството трѣбва да ни каже какъ ще произведе предстоящитъ избори. Защото ако изборната борба се води така.

азъ смѣтамъ, че гражданството е въ правото си да запази своята свобода и своите интереси за установяване на бждещата власт.

Председателствуващъ А. Христовъ: Пристъпваме къмъ разглеждане на точка първа отъ дневния редъ — **трето четене на законопроекта за отстъпване отъ държавата на В. Търновската окръжна постоянна комисия и нѣкои общини находящитъ се въ землищата имъ минерални извори.** Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ поправките и прибавките, приети на второ четене).

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ на трето четене прочетенния законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 87)

Пристъпваме къмъ разглеждане на точка втора отъ дневния редъ — **трето четене на законопроекта за допълнение закона за трудовитъ земеделски стопанства.**

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ поправките и прибавките, приети на второ четене)

Председателствуващъ А. Христовъ: Постъпило е предложение отъ народния представителъ г. д-ръ Владимиръ Руменовъ, приподписано отъ 10 души народни представители, въ следния смисълъ: (Чете) „Ако нѣкои работни земи и дворни мѣста, съ които сѣ оземлени правилно и одворени мѣстни безимотни и малоимотни по закона за т. з. с. и т. п. с. въ новитъ земи, се окажатъ, че не сѣ държавни, а принадлежатъ на частни стопани, имотитъ се запазватъ за оземленитъ и одворенитъ лица, а частнитъ стопани могатъ да бждатъ удовлетворени отъ държавата по реда, предвиденъ въ закона за отчуждаване на имоти за обществена полза“.

Има думата г. д-ръ Руменовъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! До 1927 г., когато влѣзе въ сила законътъ за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитъ съ срѣдства отъ бѣжанския заемъ, дотогава въ новитъ земи Дирекцията за трудовитъ поземелни стопанства оземляваше еднакво и бѣжанцитъ, и мѣстнитъ малоимотни и безимотни. Когато се създаде Дирекцията за т. з. с., тя оземляваше, измѣрваше и въобще вършеше всичкото оземляване еднакво и за бѣжанцитъ, и за мѣстнитъ малоимотни и безимотни. Когато се създаде Дирекцията за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитъ отъ бѣжанския заемъ, тогава бѣха дооземлени бѣжанцитъ, сѣщо и спрямо тѣзи отъ мѣстнитъ малоземелни и безземелни, които не бѣха още оземлени отъ Дирекцията за т. з. с., извършена бѣше тази процедура на оземляването отъ Дирекцията за селско-стопанското настаняване. Понеже фондовитъ земи на т. з. с. бѣха отъ така нареченитъ безстопанствени земи, останали следъ войната отъ изселилитъ се турци, следъ това имаше и нѣкои спорни въпроси, че една частъ отъ земитъ, включени въ фондовитъ земи, принадлежала на частни собственици, то за да се избѣгне отземляването така, въ чл. 65 на закона за селско-стопанското настаняване се предвиждаше, че ако се окаже, че съ частни земи сѣ оземлени бѣжанци, тогазъ тѣзи земи се считатъ за държавни, а собственицитъ имъ ще си търсятъ своитъ права отъ държавата. Послеже и въ туй имаше едно малко недоразумение, на различни мѣста различно се тълкуваше и прилагаше, министъръ-председателътъ и министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве г. Ляпчевъ презъ януарий внесе единъ законопроектъ за тълкувание, което е буквално сѣщото като това, което сега азъ предлагамъ, защо се получи следното: въ едно и сѣщо село на бѣжанцитъ, които сѣ оземлени отъ Дирекцията за селско-стопанското настаняване, имъ се осигури положението, а на мѣстнитъ малоземелни и безземелни, поради неяснотъ на закона, или защото, може би, погрѣшно е станало нѣкога оземляването имъ съ нѣкои частни земи, и сега трѣбва да се урегулира и тѣхното положение — да бждатъ поставени въ еднакво положение и единитъ, и другитъ. Целта на този предложение е именно тази — да нѣма разлика въ положението на оземленитъ бѣжанци и оземленитъ мѣстни малоимотни и безимотни.

Моля ви да приемете това мое предложение. То има сѣщия текстъ, който приехме въ закона за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитъ. Никаква разлика нѣма.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Азъ съмъ съгласенъ съ това предложение.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ направеното предложение отъ г. д-ръ Владимиръ Руменовъ, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Оспорване отъ лѣвицата) Моля, които приематъ на трето четене законопроекта...

С. Омарчевски (з. в.): и други отъ лѣвицата: Предложението на г. д-ръ Руменовъ получи болшинство. Оспорваме вота.

Н. Кемилевъ (д. сг): Да се научишъ, докторе, да правишъ въ комисията предложение. Защо не направи това предложение въ комисията?

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Правихъ го и въ комисията, но тамъ ми казаха да го направя сега на третото четене.

Н. Кемилевъ (д. сг): Като сѣ го одобрили въ комисията, да сѣ го вписали въ доклада.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Моля да се гласува повторно.

Н. Кемилевъ (д. сг): Не може.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Азъ приемамъ това предложение.

Р. Василевъ (д. сг): Г. докладчикъ! Въместо да приемете този текстъ, по-добре приемете текста, който приехме въ комисията — прибавя се и буква д съ съдържание: изключватъ се отъ повръщане тия и тия мѣста, безъ да се казва какъ се плащатъ, защото законътъ урежда въпроса за плащането имъ. Приемете този текстъ.

Р. Маджаровъ (д. сг): Безъ съгласието на министра не могатъ да се приематъ предложението на трето четене.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Г-да! Да се разберемъ. Ако има едно колебание да приемемъ категорично това предложение на г. д-ръ Руменова, то е затуй, защото въ комисията се явиха две противоположни предложения, направени отъ народни представители отъ еднъ и сѣща срѣда.

И. Михайловъ (д. сг): Нѣмаше други предложения.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): И понеже и дветъ предложението засѣгатъ въпроси отъ външно държавно естество, остана г. министърътъ на земеделството и г. министърътъ на външнитъ работи да се споразумѣятъ по тия две предложения, които се предложиха въ комисията, и тогава да се внесатъ въ пленума.

Д. Грънчаровъ (з. в.): Не е важно какво ще решатъ министритъ. Важно е какво решава Народното събрание.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): И понеже сега тукъ се прави едното предложение, остава Камарата да реши, дали да се приеме или не.

Н. Кемилевъ (д. сг): Ние решихме вече да не го приемаме.

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Азъ давамъ обяснение какво е станало въ комисията.

П. Георгиевъ (д. сг): Министърътъ съгласенъ ли е?

И. п. Янчевъ (з. в.): Засѣга ли се територията съ нѣщо?

Замѣстникъ-секретарь д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Не се засѣга. Предложението се касае за новитъ земи.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата г. министърътъ на земеделството.

Министъръ Г. Василевъ: Действително, въпросътъ е много важенъ, комплициранъ и съставя една малка частъ отъ голѣмия въпросъ за собствеността въ новитъ земи, който въпросъ още не е уреденъ, но който трѣбва да се погрижимъ да бжде уреденъ по-скоро.

Г. д-ръ Руменовъ направи предложението си и въ комисията, обаче въ комисията се направи и друго предложение отъ народенъ представителъ отъ сѣщата група, отъ новитъ земи, което бѣше въ другъ смисълъ. Следъ дълги обяснения въ комисията дойдохме до едно споразумение,

че, ако няма силки от страна на Министерството на външните работи, ще препоръчаме на Камарата този текст и, ако тя го гласува, той ще стане закон. Обаче днес, когато тръбваше да се споразумеем с г. министъра на външните работи, той беше зает в министерството с дипломатически прием, аз пък си имах неотложна работа и нашето свикване не стана. Всичко стана набързо: вчера законопроектът се гледа на второ четене, а днес е на трето четене.

Освен предложението на г. д-р Руменов имаше и друго предложение, което г. Ради Василев формулира и което аз мога да приема без колебание, защото не създава никакви трудности.

Р. Василев (д. сг): Предложението е пакъ въ сжщия смисъл, само че не се уговаря начинът на плащането.

Министър Г. Василев: Затуй аз моля да приемем по-скромното предложение на г. Ради Василев, което е и по-ясно, и отъ приемането на което няма никаква опасност.

Р. Василев (д. сг): Моля, да обясня съ няколко думи. Въ закона за измѣнение закона за т. з. с. отъ 1930 г. казахме, че се повръщатъ частнитъ земи, съ изключение: а) на тѣзи земи, които сж засѣти съ трайни култури, б) на онѣзи земи, върху които има държавни стопанства, и г) — един-кой-си. Предложението сега е, да се прибави и буква д), въ смисълъ: съ изключение на земитъ на оземленитъ въ новитъ земи, които, макаръ че сж частна собственост, обаче сж дадени на притежатели, които ги владѣятъ вече. А какъ ще се плаща, това се урежда отъ закона за отчуждаване за обществена полза, а може би ще се уреди въпросътъ за плащането съ нѣкаква конвенция. Въ този смисълъ е направено и съответното писмено предложение. Азъ ви моля да го приемете.

Министър Г. Василев: Формулирайте го писмено.

Р. Василев (д. сг): Далъ съмъ го и писмено.

Замѣстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): Предложението на г. Ради Василев гласи: (Чете) „Къмъ § 3 отъ закона за допълнение закона за трудовитъ земеделски стопанства отъ 26 септември 1930 г. се прибавя нова буква д: „Работнитъ земи и дворни мѣста, съ които сж оземлени правилно и одворени малоземелни и безземелни жители на новитъ земи по законитъ за т. п. с. и т. з. с.“

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата народнитъ представители г. Добри Даскаловъ.

Д. Даскаловъ (з. в): Г. г. народни представители! Азъ мисля, че ако ще се направятъ корекции така набързо, по-добре е да не се гласува сега законопроектътъ, а да се върне въ комисията, която може да направи и други корекции въ него. Азъ моля г. министъра да се съгласи законопроектътъ да се изпрати въ комисията, да се обмисли по-добре, за да не се направи нѣкоя грѣшка.

Замѣстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): Няма грѣшка.

Министър Г. Василевъ: По този въпросъ няма грѣшка. Ние сме обсъдили това предложение. И въ сжщностъ това е прието отъ комисията. Ние го приехме при условие, ако не се приеме другото предложение отъ Министерството на външните работи, да се приеме това. Върху туй нямаме споръ.

С. Кърловъ (з. в): На трето четене не може да се правятъ такива предложения, безъ да сж подписани отъ 10 души народни представители.

Министър Г. Василевъ: То е прието отъ комисията. То е предложено отъ г. докладчика.

И. Хрелопановъ (д. сг): И на г. министъра.

Министър Г. Василевъ: Да, и мое.

Д. Даскаловъ (з. в): Трѣбва да се възстановятъ и други работи.

Министър Г. Василевъ: Да бѣхте дошли вчера въ комисията. Вчера въ комисията имаше депутати отъ вашата група. Подиръ два месеца, презъ месецъ юний, наид пакъ ще дойдете въ комисията!

Н. Кемилевъ (д. сг): Я дойдатъ, я не!

Д. Даскаловъ (з. в): Кога казахте?

Министър Г. Василевъ: Презъ месецъ юний, въ новата сесия на Камарата, който ще бѣде живъ, пакъ ще се обсъди този въпросъ.

Въ комисията направихме това, което можахме да направимъ. Този законопроектъ е много сериозно обсъденъ. Сега друго не можемъ да направимъ.

Председателстващъ А. Христовъ: Предложението, което направи г. д-ръ Руменовъ, се обхваща отъ новото предложение, което прави г. министърътъ на земледѣлието и което се прочете отъ г. докладчика.

Моля, които приематъ това предложение, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приематъ на трето четене законопроекта за допълнение закона за трудовитъ земеделски стопанства, заедно съ приетото предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 88)

Пристъпваме къмъ точка трета отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за измѣнение и допълнение на закона за продаване нѣкои държавни гори въ Станимашка околия отъ 1911 г., измѣнението и допълнението на сжщия законъ отъ 5 февруарий 1923 г. и разширението му за Пашмаклийско съ законъ отъ 1 юний 1927 г.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на трето четене.

Замѣстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ поправкитъ и прибавкитъ, приети на второ четене)

Комисията направи следнитъ поправки и добавки въ законопроекта:

Въ § 4, алинея втора, думитъ „на кооперативни начала“ се заличаватъ.

Къмъ § 4 се прибавя нова алинея, трета: „Завѣренитъ и действувачи сега горозаделски кооперации въ Станимашка околия си оставатъ“.

Къмъ § 4 се прибавя алинея четвърта: „Горитъ се групиратъ въ самостоятелни стопанства, които по размѣра на годишния си производъ и по съобщенията си да бѣдатъ годни за индустриализиране на горското стопанство“.

Въ § 6 се прибавятъ думитъ: „Въ алинея първа след думата „изселватъ“ се прибавягъ думитъ: „вънъ отъ пределитъ на царството“.

Въ § 9 се прибавятъ думитъ: „§ 11 се допълня съ думитъ: „и измѣненията и допълненията на закона отъ 1 юлий 1927 г.“

Къмъ § 10 се прибавятъ думитъ: „а пунктъ VI отъ § 1 на сжщия законъ се отмѣнява“.

Председателстващъ А. Христовъ: Който приематъ на трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за измѣнение и допълнение на закона за продаване нѣкои държавни гори въ Станимашка околия отъ 1911 г., измѣнението и допълнението на сжщия законъ отъ 5 февруарий 1923 г. и разширението му за Пашмаклийско съ законъ отъ 1 юний 1927 г., заедно съ поправкитъ и прибавкитъ, които се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 89)

Пристъпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за опрощаване таксата „водно право“ на воднитъ синдикати за напояване.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ прибавката въ заглавието му, приета на второ четене)

Председателстващъ А. Христовъ: Който приематъ на трето четене законопроекта за опрощаване таксата „водно право“ на воднитъ синдикати за напояване, моля да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 90)

Пристъпваме къмъ точка пета отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за предаване на Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ 52.000 декара земь отъ пресушенитъ държавни блатъ въ Карабозската низина.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателстващъ А. Христовъ: Който приематъ на трето четене законопроекта за предаване на Главната

дирекция за настаняване обхващащ 52.000 декара земи от пресушените държавни блата в Карабоазката низина, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 91)

Пристъпваме към точка шеста от дневния ред — второ четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за продължение срока за доброволното изплащане пръките данъци и на чл. 14 от закона за закупуване и износ на зърнени храни.

Р. Василев (д. сг): Този законопроект още не е представен от комисията и не може да се докладва. Погрешно е турен в дневния ред.

Председателстващ А. Христов: Понеже законопроектът не е разгледан още от комисията, той ще остане за следващото заседание.

Пристъпваме към точка седма от дневния ред — първо четене законопроекта за тълкувателен закон към чл. 6 от закона за амнистия от 6 юлий 1929 г.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 130)

Председателстващ А. Христов: Които приемат на първо четене законопроекта за тълкувателен закон към чл. 6 от закона за амнистия от 6 юлий 1929 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ д-ръ К. Миланов: Предлагамъ законопроектът да се гласува по спешност и на второ четене.

Председателстващ А. Христов: Които приемат направеното предложение, законопроектът да се гласува по спешност и на второ четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете)

„ТЪЛКУВАТЕЛЕНЪ ЗАКОНЪ“

къмъ чл. 6 отъ закона за амнистия отъ 6 юлий 1929 г.*

Председателстващ А. Христов: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ п. Янчевъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Г. г. народни представители! Подзвямъ се отъ случая да кажа нѣколко думи въобщо за амнистията, която отъ толкова време Народното събрание се готви да даде Специално за тая амнистия, която се иска съ този тълкувателенъ законопроектъ, трѣбва да кажа, че ние нѣмаме нищо противъ и ще гласуваме за нея, както и гласувахме.

Председателстващ А. Христов: Има друга точка за амнистия.

И. п. Янчевъ (з. в): То е друго. — Г. г. народни представители! Ето вече приближава да се закрие Камарата, а правителството още не е дало пълна амнистия за всички политически престѣпления въ страната. Въ затворитъ и въ странство, знаете, има толкова много лица, които чакатъ амнистия. Ние сме внасяли нѣколко пъти законодателни предложения за пълна амнистия, обаче тия наши предложения не се слагатъ въ дневния редъ. Азъ се ползувамъ отъ случая да протестирамъ, че не се слага на разглеждане нашиятъ законопроектъ за пълна амнистия, поддържанъ почти отъ цѣлата оппозиция, и моля председателяството да сложи този законопроектъ въ дневния редъ въ най-скоро време, даже още утре, за да можемъ да го разгледаме, защото и безъ това е вече късно.

Председателстващ А. Христов: Които приематъ заглавieto на законопроекта, както се прочете, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете членъ единственъ — вж. прил. Т. I, № 130)

Председателстващ А. Христов: Които приематъ членъ единственъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка осма отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за разрешаване на Горноорѣховската градска община да сключи заемъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 129)

Председателстващ А. Христов: Които приематъ на първо четене законопроекта за разрешаване на Горноорѣховската община да сключи заемъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Д. Витановъ (д. сг): Предлагамъ законопроектът да се приеме по спешност и на второ четене.

Председателстващ А. Христов: Има предложение законопроектът да се приеме по спешност и на второ четене. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за разрешаване на Горноорѣховската община да сключи заемъ*.

Председателстващ А. Христов: Които приематъ заглавieto на законопроекта, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете чл. 1 — вж. прил. Т. I, № 129)

Председателстващ А. Христов: Които приематъ чл. 1, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. прил. Т. I, № 129)

Председателстващ А. Христов: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете чл. 3 — вж. прил. Т. I, № 129)

Председателстващ А. Христов: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Чете чл. 4 — вж. прил. Т. I, № 129)

Председателстващ А. Христов: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ д-ръ К. Миланов: Моля да се мие къмъ точка 13 отъ дневния редъ.

Председателстващ А. Христов: Има предложение отъ г. министра на правосъдието да минемъ къмъ точка 13 отъ дневния редъ.

Моля, които сж съгласни съ това предложение на г. министра, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка 13 отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за амнистия — предложение на Атанасъ Малиновъ и др.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замъстникъ-секретаръ д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателстващ А. Христов: Има думата г. министърът на правосъдието.

Министъръ д-ръ К. Миланов: Г. г. народни представители! Известно ви е, че въ миналата сесия се прие на първо четене едно законодателно предложение за амнистия, *

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 130

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 129.

която засягаше бившият министър Турлаковъ. Съгласно правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, въ края на всяка сесия Камарата решава, щото всички законопроекти и законодателни предложения, приети на първо четене, да бъдат разгледани въ комисия или въ пленума въ идущата сесия, безъ да бъдат подновявани. По недоглеждане, въ миналата сесия такова решение не бѣ взето и, вследствие на това, този законопроектъ се внася сега отново. И понеже правителството по принципъ е съгласно съ този законопроектъ, азъ заявявамъ, че нѣмамъ нищо противъ и бихъ молилъ народното представителство да се съгласи да го приеме на първо четене и да се изпрати въ комисията. Съ законопроекта се засяга единъ въпросъ, който не зависи отъ мене, а зависи отъ министъра на финанситъ и той трѣбва да даде съгласието си по него — касае се за освобождаването на Турлакова отъ гражданска отговорност. Колкото се отнася до углавната отговорност, заявявамъ, че азъ нѣмамъ нищо противъ амнистирането. Но, повтарямъ, въпросътъ за освобождаването отъ гражданска отговорност е отъ компетентността на министъра на финанситъ и е необходимо той да даде своето съгласие, още повече, че има една разлика между текста на този законопроектъ и текста на законодателното предложение, прието въ миналата сесия.

Азъ моля да се приеме сега законопроектътъ на първо четене и да се изпрати въ комисията.

Председателстващъ А. Христовъ: Други оратори нѣма записани.

Които приематъ на първо четене прочетения законопроектъ за амнистия, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка 9 отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за търговия съ сурови неманипулирани тютюни.

Понеже комисията не е готова съ доклада си, въпросътъ се отлага.

Пристъпваме къмъ точка 10 отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за бюджета на българскитъ държавни желѣзници.

Понеже комисията не е готова съ доклада си, въпросътъ сѣщо се отлага.

Понеже комисията не е готова съ доклада си и по точка 11 — второ четене законопроекта за ревизиране договоритъ за наемъ на фондови земи и пр. — въпросътъ сѣщо се отлага.

Пристъпваме къмъ точка 12 отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за купуване зданието на Елисавета д-ръ Шишкова, въ гр. Велико-Търново.

Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за купуване отъ държавата зданието съ дворно мѣсто, собственост на Елисавета д-ръ П. Шишкова, находяще се въ гр. В.-Търново, за помѣщение на административно-полицейскитъ служби въ сѣщия градъ“.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представител г. Христо Баралиевъ.

Х. Баралиевъ (с. д): Г. г. народни представители! Констатираме напоследъкъ, когато изживяваме последнитъ дни на Камарата, да минаватъ всевъзможни предложения, съ които се удовлетворяватъ различни частни интереси и се ощетяватъ държавни такива. Отъ такъвъ характеръ е и това предложение.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Азъ протестирамъ срещу тия думи. Нѣмате право, г. Баралиевъ, да говорите такива думи. Това е законопроектъ, внесенъ отъ правителството. Протестирамъ!

Х. Баралиевъ (с. д): Ощетяватъ се държавни интереси.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Никакви ощетявания на държавни интереси!

Х. Баралиевъ (с. д): Така бѣше съ купуването имението на г. Тенева и съ други предложения. Сега сме предъ едно предложение, да се откупи къщата на Елисавета д-ръ Шишкова, въ гр. Търново — на мене много добре из-

вестна — въ която се помѣщава окръжната инспекция по труда, едно обикновено здание, за 920 хиляди лева.

Д. Витановъ (д. сг): Шомъ твърдишъ, че тамъ се помѣщава инспекцията на труда, не познавашъ зданието.

Х. Баралиевъ (с. д): При тая стопанска криза, при тежкото положение, въ което се намира държавата, при спадането ценитъ на имотитъ въ Търново, да купите една частна къща за 920 хиляди лева — това е явно въ ущърбъ на интереситъ на държавата и въ защита на отдалъни лични интереси.

Г. г. народни представители! Ако искате действително да отговорите на една нужда — да имате едно здание въ Търново за полицейски участъкъ, съ 920 хиляди лева, а даже и съ по-малка сума, можете да издигнете здание, което да задоволява всички нужди и да бѣде единъ модеренъ полицейски участъкъ. Това здание нито отговаря за нуждитъ на полицейски участъкъ, нито струва тая баснословна цена. И азъ моля народното представителство въ последнитъ дни на Камарата да пази държавнитъ интереси по-високо. Знайте, че въ Търново и въ Търновския окръгъ това ще бѣде едно лошо дѣло, което ще даде много лошъ примѣръ. Недейте купува за 920 хиляди лева едно здание, което не струва повече отъ 300 хиляди лева. Въ Търново вие можете да намѣрите частно здание на много по-ниска цена.

Б. Смиловъ (нац. л): Повече отъ милионъ и половина струва това здание.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представител г. Величко Кознички.

В. Кознички (нац. л): Г. г. народни представители! Г. Смиловъ току-що каза, че това здание струва надъ милионъ и половина лева.

Б. Смиловъ (нац. л): Да.

В. Кознички (нац. л): Ако колегата Баралиевъ се изказа така нервно и така неспокойно, това показва, че тукъ има нѣщо друго по срѣдата — че не е причина цената на имота, а има нѣкакъвъ личенъ елементъ. Азъ крайно съжалявамъ, че г. Баралиевъ, за когото имамъ много добро мнение, се увлѣче и така, съ страсть, говори за една права кауза на правителството. Зданието струва повече отъ милионъ и половина. Човѣкътъ, отъ когото се купува имотътъ, не е никакъвъ приятелъ на правителството — той е противникъ на правителството — и, следователно, никаква мисль не може да има, че правителството иска да облагодетелствува нѣкого. Срамота е да се хвърлятъ такива инсинуации отъ тая страна. (Сочи социалдемократитъ)

Въ мотивитъ, които дава г. министърътъ на вътрешнитъ работи къмъ законопроекта, се казва, че зданието е крайно необходимо, че то е нужно за помѣщение на полицейския участъкъ и че държавата сега плаща голѣмъ наемъ. Независимо отъ това, комисията, която е предвидена по закона, е прегледала зданието и го е оценила много низко. Но поради изключителнитъ обстоятелства, въ които се намира продавачката, тя се е съгласила на такава ниска цена.

Азъ моля да се съгласите да приемете предложението на правителството.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представител г. Момчо Дочевъ.

М. Дочевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Изглежда, че г. Баралиевъ не знае зданието което се купува.

В. Кознички (нац. л): Не го знае.

М. Дочевъ (д. сг): Въ това здание не се помѣщава инспекцията по труда.

Х. Баралиевъ (с. д): Едно време, по-рано се помѣщаваше.

М. Дочевъ (д. сг): Инспекцията по труда се помѣщава въ едно друго здание, а въ това здание се помѣщава окръжната училищна инспекция и то само въ единия етажъ, въ горния, а въ другитъ два етажа живѣе г. Шишковъ съ своето семейство.

Тукъ не може да се говори нито за облагодетелствуване на г-жа Шишкова, нито за разхищаване на държав-

* За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 123.

ният средства — нито едното е вѣрно, нито другото. Зданието е съвършено удобно за целта: въ него ще се помещава и окръжното, и околийското управление, и полицейската инспекция отлично.

Х. Баралиевъ (с. д): Въ подземията.

М. Дочевъ (д. сг): Никакви подземия нѣма. — Не познавамъ зданието. Тамъ има единъ дворъ отъ 477 кв. м. Въ Търново е рѣдкостъ единъ дворъ отъ толкова квадратни метра. Зданието е солидно. Азъ зная, че стопанинътъ му за преправки и поправки е похарчилъ по-голяма сума отъ тая, която му дава държавата.

Така че въ случая къщата, безспорно, се купува на сѣтка отъ държавата. И азъ, който зная зданието, бихъ замолилъ народното представителство да гласува купуването му. Не бива да се внася партизански елементъ въ тая работа. Г. Шишковъ, както знаете, не е сговористъ. Съ г. Шишковъ азъ съмъ въ постоянна политическа борба. Зданието се намира между общинския домъ и окръжната палата и е точно подходящо за целта, за която се иска да се купи, и ще бѣде отъ полза за държавата, ако бѣде купено.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Отъ мотивитъ къмъ законопроекта се вижда, че комисията, която е била назначена да се произнесе за покупката на зданието, преди всичко си е сложила за разрешение следния въпросъ: дали това здание ще бѣде достатъчно за нуждитъ на тритъ учреждения — окръжно управление, околийско управление и окръжна полицейска инспекция? Комисията е намѣрила единодушно, че за нуждитъ на тия три учреждения зданието съ тѣзи помѣщения, които има, е напълно достатъчно. Комисията е имала предъ видъ и това, че отъ тѣзи три учреждения се плащатъ 100.000 л. годишенъ наемъ. Като се вземе предъ видъ цената, по която се предлага зданието — 920.000 л. — като си направи сѣтка държавата колко наемъ плаща и каква е лихвата на капитала, който ще се даде за откупуването на това здание, ясно е, че държавата има всичкитъ изгоди да купи това здание, едно, защото ще прави по-малко разходи, и, второ, ще стане собственица на едно здание, въ което ще могатъ тѣзи служби добре да се изпълняватъ.

Азъ ви моля да не се формализирате. Ние, представители на болшинството, въ този случай поне, не можемъ да бѣдемъ обвинени въ партизанство, тъй като откупуваме имотъ на единъ нашъ политически противникъ.

М. Дочевъ (д. сг): Зданието има около 500 метра дворъ — една рѣдкостъ въ Търново.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Х. Баралиевъ (с. д): Явно меншество е.

В. Кознички (нац. л.): Не е вѣрно! Какво приказвате? Вие мразите единъ човѣкъ, къмъ когото имате лични отношения. Недейте прави това. Унижавате себе си. Какъ така?

Х. Баралиевъ (с. д): Явно меншество е.

Председателствуващъ А. Христовъ: Понеже се оспорва резултатътъ отъ гласуването, ще положа въпроса на гласуване втори пътъ. Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): За да се направи удоволствие на г. Баралиевъ, гласува се втори пътъ. (Чете)

„Чл. 1 Разрешава се на Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве да купи за сѣтка на държавното съкровище за помѣщение на административно-полицейскитъ служби въ гр. В. Търново зданието на Елисавета д-ръ П. Шишкова, въ сѣция градъ, на ул. „Из. Вазовъ“, заедно съ дворното мѣсто, всичко застроено и незастроено 477 кв. метра, отъ които 203 кв. метра масивна двуетажна сграда, за сумата 920.350 л., съгласно уговоренитъ условия между продавача и комисия, която е била назначена да води преговоритъ за купуването“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ чл. 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 2 Стойността на зданието ще се плати отъ Министерството на вътрешнитъ работи, следъ като се реши нужниятъ за целта кредитъ. Продавачътъ се задължава да оформи до това време покупко-продажбата по нотариаленъ редъ. Ако не стори това, той ще трѣбва да плати за неустойката 10% отъ уговорената цена“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 3 Приемането на зданието ще стане отъ комисия, назначена отъ Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти, въ състава на която ще влиза представителъ на Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 4 Разноснитъ по прехвърлянето на имота върху държавата, като такси, мита, гербовъ сборъ, общинско право и др., съгласно уговоренитъ условия съ продавача, сѣ за сѣтка на дветъ страни по наполовина. Държавата се освобождава отъ плащане частта отъ сѣщитъ разноси, която, споредъ горното, е за нейна сѣтка“.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ разглеждане на точка 14 отъ дневния редъ — **първо четене на законопроекта за допълнение чл. 171, т. 3, отъ закона за гражданското сѣдопроизводство, и чл. 15, в. 4, отъ закона за привилегиитъ и ипотекитъ**.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 71)

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ на първо четене прочетения законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектътъ ще се изпрати въ комисията.

Понеже бюджетарната комисия не е готова съ доклада си по бюджетопоекта на българскитъ държавни желѣзници, и г. министърътъ на желѣзницитъ отсъствува, давамъ 10 минути отидихъ.

(Следъ отидихъ)

Председателствуващъ А. Христовъ: (Звѣни) Заседанието продължава.

Пристъпваме къмъ разглеждане на точка 10 отъ дневния редъ — **второ четене на законопроекта за бюджета на българскитъ държавни желѣзници за 1931/1932 финансова година**.

Има думата г. докладчикътъ.

К. Николовъ (д. сг): Г. председателю! Дайте ми думата, моля, преди да се почне докладътъ.

Азъ правя предложение докладътъ на този бюджетъ да се отложи за утре.

Председателствуващъ А. Христовъ: Защо?

К. Николовъ (д. сг): Мотивитъ ми за това сѣ следнитъ. Бюджетарната комисия реши една малка подкомисия да разгледа този бюджетъ въ 6 ч. тази вечеръ. Тази комисия кѣде се е събрала, какъ се е събрала и какво е решила, поне на мене не е известно. Азъ бѣхъ членъ въ тази подкомисия. Има много промѣни, които трѣбва да видимъ какви сѣ.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата г. министърътъ на желѣзницитъ.

Министъръ П. Стайновъ: Г. г. народни представители! Комисията се събра. Тя се състоеше отъ председателя на бюджетарната комисия, отъ представителя на Финан-

совото министерство, от докладника на бюджета на железниците и от представителя на Дирекцията на железниците. Тя се събра, казвам, и понеже тук се бързаше да се сложи на днешен ред бюджетният проект, още днес, взема своите решения. Председателят на комисията по Министерството на железниците не беше избран във тази комисия. Следователно, моля, бюджетът да се гледа днес.

Председателстващ А. Христов: Има думата г. докладчикът.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): Г. г. народни представители! ...

Г. Марков (з. в): Г. председателю! Има направено предложение. — Г. Николов! Не настоявате ли на Вашето предложение?

К. Николов (д. сг): При това заявление на г. министра, понеже не съм бил избран във комисията, аз не настоявам.

Г. Марков (з. в): Ние знаем, че г. Николов е член на бюджетарната комисия, и е председател на комисията по Министерството на железниците; той най-добре познава бюджета, и вероятно затуй е избран във подкомисията, която има да разгледа ред въпроси.

К. Николов (д. сг): При това заявление на г. министра, г. председателю, аз не настоявам на предложението си.

Г. Марков (з. в): Аз мисля, че разглеждането на един бюджет за 1.900.000.000 л. заслужава да бъде отложено, ако един член от подкомисията повдига този въпрос.

Председателстващ А. Христов: Има думата народният представител г. Ради Василев.

Р. Василев (д. сг): Във бюджетарната комисия снощи, след като надълго и нашироко се разисква въпросът за уеднаквяване заплатите на техническите служители в Министерството на благоустройството и в Министерството на железниците, и всичко друго мина, избра се една подкомисия — не помня дали г. Николов е бил там, или е излязъл преди това — въ състав: председателят на бюджетарната комисия, докладчикът по бюджета на железниците г. Стоянов, министърът на финансите, министърът на железниците и началникът на отдела за бюджета и отчетността при Министерството на финансите, която да направи само това уеднаквяване, въз основа на принципа, който се възприе от комисията: намаление заплатите на техническите служители в Министерството на железниците, като се приравнят горедолу с тях на техническите служители в Министерството на благоустройството. Тъй че понеже всичко друго мина, няма защо бюджетният проект да се връща пак във бюджетарната комисия. Този бюджетен проект се разглежда от комисията 2—3 дена, и с него тя привърши окончателно. Г. Николов, може би, е отсъствувал случайно, г. Нейков беше там.

Д. Нейков (с. д): Аз знаех, че комисията ще се събере днес във 6 ч. подиръ обяд.

Р. Василев (д. сг): Тя се събра.

Д. Нейков (с. д): Ако се е събрала — то е друго; но аз знаех, казвам, че се реши да се събере във 6 ч., за да проучи доклада на подкомисията.

Р. Василев (д. сг): Подкомисията се събра по-рано.

Председателстващ А. Христов: Има думата г. министърът на железниците.

Министър П. Стайнов: Г. г. народни представители! Ето, председателят на бюджетарната комисия, който дойде, може да ви обясни какъ стои случаят. Понеже ние установихме принципите на бюджета на железниците и съобразно с тях принципи установихме основните заплати — а знаете, че въ Министерството на железниците има 17.700 души чиновници, има 250 вида чиновници — за да не се спира комисията на подробности, след като гласувахме въ комисията и приехме бюджета на българските държавни железници, решихме да се избере

една подкомисия, под председателството на председателя на бюджетарната комисия, която да извърши само изравняването, уеднаквяването на заплатите на техническите служители по двете министерства. Тази подкомисия е работила цял ден.

С. Панайотов (з. в): Председателят ми каза, че не знае.

Министър П. Стайнов: Кой Ви каза това? Тогава Вие не сте във течение на въпроса. Председателят на бюджетарната комисия, господине, ...

С. Панайотов (з. в): Аз казвам за председателя на комисията по Министерството на железниците.

Министър П. Стайнов: Председателят на комисията по Министерството на железниците не беше посочен за член на тази подкомисия; той изказа желание да присъствува, но той не беше посочен от бюджетарната комисия за член на тази подкомисия. Тази подкомисия се председателства от председателя на бюджетарната комисия. Следователно, всичко е разгледано, всичко е прегледано, всичко е решено от подкомисията и от бюджетарната комисия и остава на общо основание бюджетният проект да се чете тук и да се гласува.

Председателстващ А. Христов: Има думата г. докладчикът.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): Г. г. народни представители! Вчера при разглеждането на бюджета на железниците въ бюджетарната комисия, понеже се повдигна въпрос за уеднаквяване заплатите на началниците на отделения, възприе се едно срѣдно становище: всички началници на отделения въ Дирекцията на железниците да се приравнят по заплатата с началниците на отделения въ останалите министерства — значи, да им се намалят заплатите. Обаче като се взе пред вид извънредно важната служба на началниците на някои отделения въ Дирекцията на железниците, които отделения фактически трѣба да бъдат не отделения, а отдели, бюджетарната комисия реши да се даде на такива началници на отделения едно специално добавъчно възнаграждение. Понеже се възприе това намаление на заплатите на началниците на отделения, автоматически се наложи да се направят известни намаления и въ заплатите на персонала от съответните висши категории.

Понеже бюджетарната комисия въ голѣмото си мнозинство изказа желание, и почти никой не се противопостави, да се направи известно увеличение въ заплатите на някои служители, които сж изложени на открито, и на други някои специални служители, които сж от значение за железниците, възложи се на една малка комисия да прегледа по-щателно бюджета на железниците и да види, дали е възможно да се направят някои увеличения въ заплатите на тия служители въ кръга на бюджетните суми.

Тази комисия направи някои измѣнения, и аз ще ви ги докладвам, след като се приеме законопроектът за бюджета на железниците. Въмѣсто да ви казвам поотдѣлно на коя страница какви промѣни стават, аз ще ви докладвам общитѣ, принципните измѣнения въ заплатите на служителите от една и съща категория или служба и после поправките — което е чисто техническа работа — ще се намесат на съответните мѣста.

Сега щѣ ви докладвам законопроекта за бюджета на българските държавни железници и пристанищата за 1931/1932 финансова година, така, както се прие от бюджетарната комисия. (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за бюджета на българските държавни железници и пристанищата за 1931/1932 финансова година“.

Председателстващ А. Христов: Които приемат заглазието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрание прие.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): (Чете)

„Чл. 1. Разрешава се на министъра на железниците, пощите и телеграфите да произвежда, съгласно съ законите на държавата и специалния закон за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища през 1931/1932 финансова година разходи за же-

* За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 110.

лѣзнициѣ и пристанищата въ общъ размѣръ на 1.894.067.589 л., а именно:

По отдѣлъ I — желѣзници 1.420.601.490 л.

По отдѣлъ II — пристанища 68.004.960 л.

По фондоветѣ — 405.461.139 л.

Всичко — 1.894.067.589 л.

Разходите сѣ показани въ подробни таблици къмъ бюджета.

Председателстващъ А. Христовъ: Които приематъ чл. I, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. сг): (Чете).

„Чл. 2. За покриване на разходите по чл. 1 отъ настояща законъ, разрешава се на министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ да събира приходи, съгласно съ закона за уредба и управление на българскитѣ държавни желѣзници и пристанища и наредбитѣ за прилагане на сѣщия, въ общъ размѣръ на 1.975.599.108 л., а именно:

По отдѣлъ I — желѣзници 1.491.660.000 л.

По отдѣлъ II — пристанища 68.240.000 л.

По фондоветѣ — 415.699.108 л.

Всичко — 1.975.599.108 л.

Приходите сѣ показани въ подробни таблици къмъ бюджета“.

Председателстващъ А. Христовъ: Които приематъ чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. сг): Сега ще ви прочета измѣненіята, които сѣ направени въ таблицитѣ. (Чете)

1. Увеличаватъ се следнитѣ основни заплати:

1. Постоянни работници по поддържането и по телеграфнитѣ линии, общи работници въ работилницитѣ, импрегнационитѣ и депата, вжлгелари и ламписти — отъ 1.750 л. на 1.850 л. месечно.

2. Спирачи, старши работници на четитѣ, чистачи на стрелки — отъ 1.800 л. на 1.950 л. месечно.

3. Моряци, лодкари, фаропазачи, кантонери, стрелочници и кантарджии — отъ 1.900 л. на 2.050 л. месечно.

4. Локомотивни чистачи и водолази — отъ 2.070 л. на 2.200 л. месечно.

5. Вагонопазачи, помощници, драгьори, старши моряци — отъ 2.280 л. на 2.450 л. месечно.

6. Кондуктори на влакове, маневристи, огняри на стабилни машини, машинисти на каменотрошачки, надзиратели на чети, телеграфни надзорници — отъ 2.300 л. на 2.500 л. месечно.

7. Контрольори по телеграфнитѣ, телефоннитѣ линии — отъ 2.375 л. на 2.550 л. месечно.

8. Машинисти на стабилни машини, корабоначалници, старши маневристи — отъ 2.530 л. на 2.620 л. месечно.

9. Огняри на локомотиви и кораби — отъ 2.530 л. на 2.700 л. месечно.

10. Началници влакове — отъ 2.800 л. на 2.880 л. месечно.

11. Майстори-специалисти, механици-часовникари, машинистъ-заведующъ импрегнацията, описвачи на работа отъ 2.960 л. на 3.000 л. месечно.

12. Чиновници по движението и търговската служба — отъ 2.960 л. на 3.020 л. месечно.

13. Ревизори и старши-ревизори на подвижния материал — отъ 2.960 л. на 3.040 л. месечно.

14. Локомотивни машинисти, корабни машинисти, техници на желѣзни конструкции, началници на IV-степенни станции — отъ 3.040 л. на 3.150 л. месечно.

15. Началници на III-степенни станции и влакови контрольори — отъ 3.140 л. на 3.220 л. месечно.

16. Партийни майстори, корабни механици — отъ 3.300 л. на 3.400 л. месечно.

17. Въмѣсто секретари на чужди езици, да се предвиди преводачи на чужда кореспонденция, съ основна заплата 3.500 л. месечно.

18. Секретаръ на постоянния съветъ и библиотекаръ — отъ 3.825 л. на 4.100 л. месечно.

II. Намаляватъ се следнитѣ основни заплати:

1. Инженери и архитекти — отъ 5.400 л. на 5.100 л. месечно.

2. Инспекторъ-счетоводителъ, помощникъ-началникъ отдѣление, лѣкаръ-инспекторъ — отъ 6.375 л. на 5.950 л. месечно.

3. Помощникъ юрисконсултъ, актюеръ, инженеръ-инспекторъ лесовъдъ — отъ 8.460 л. на 7.800 л. месечно.

4. Инженеръ и архитектъ инспектори, началникъ на Софийската ж. п. работилница и помощникъ-началникъ отдѣление инженеръ — отъ 9.700 л. на 9.250 л. месечно.

5. Началници-отдѣления инженери, главенъ инспекторъ инженеръ, главенъ ж. п. лѣкаръ — отъ 10.200 л. на 9.350 л. месечно.

6. Началници бюра не инженери — отъ 5.950 л. на 5.500 л. месечно.

7. Юрисконсултъ — отъ 10.200 л. на 9.350 л. месечно.

III. Правятъ се следнитѣ измѣненія:

1. Въмѣсто технически кондукторъ, въ бюрото за подобрене на ж. п. мрежа въ отдѣление „Поддържане“, се предвижда операторъ, съ основна заплата 3.500 л. месечно.

2. Въмѣсто контрольоръ за разследване юристъ въ отдѣление „Движение“, се предвижда ревизоръ за разследване юристъ, съ сѣщата заплата.

3. Началникътъ бюро за постройка и поддържане телеграфнитѣ линии ще има основна заплата 5.950 л.

4. Въмѣсто строителна служба, при отдѣление за постройки на желѣзници, се предвижда строително бюро, като, въмѣсто инженеръ-инспекторъ, се предвижда началникъ на бюрото, съ основна заплата 8.000 л. и двама старши инженери, въмѣсто секционни инженери при службата, съ основна заплата 5.950 л. При сѣщото отдѣление, въмѣсто архитектурна служба, се предвижда архитектурно бюро, като, намѣсто архитектъ-инспекторъ, се предвижда началникъ на бюрото, съ 8.000 л. основна заплата, и старши-инженеръ въмѣсто секционенъ инженеръ-архитектъ при службата, съ основна заплата 5.950 л.

5. Предвижда се единъ управителъ на разсадници II секция по поддържането, съ основна заплата 2.975 л.

6. На стр. 29 се прибавя следната забележка:

Машинисти-практици получаватъ най-много 3 повишенія. Сѣщото важи и за машиниститѣ-практици по пристанищната служба.

7. Промѣня се основната заплата, показана на стр. 32, на раздавачитѣ на материали отъ 2.300 на 1.900 л. месечно.

8. Предвиждатъ се, въмѣсто касиери на гари и влаглища и пристанища, събирачи на приходи, съ основна заплата респективно 3.040, 3.140 и 3.400 л.

9. Премахватъ се началници влакове-практици, като се сливатъ съ началници влакове, при основна заплата 2.880 л.

На стр. 46 се прибавя следната забележка:

Началницитѣ влакове-практици получаватъ най-много три повишенія.

10. Промѣня се заплатата на заведующъ телеграфната работилница отъ 3.750 на 4.200 л. месечно, и тази на помощникъ-управителя на горското стопанство Сестримо отъ 2.470 л. на 2.960 л.

11. Въ Дирекцията на пристанищата въмѣсто инженеръ-инспектори въ отдѣлението за изучаване експлоатация, се предвиждатъ началници на бюра, съ заплата 8.000 л. въмѣсто 9.700 л.

12. Измѣня се заплатата на контрольора за пристанищнитѣ приходи отъ 3.750 л. на 4.200 л. и тази на секретаръ-статистика отъ 2.850 л. на 3.570 л.

Председателстващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Рашко Маджаровъ.

Р. Маджаровъ (д. сг): Г. г. народни представители! На основание туй, което е направила комисията следъ обсъждане въпроса за подобряване заплатитѣ на персонала, азъ ще искамъ да се направи само едно малко допълнение, което безъ съгласието на г. министра не може да бѣде вписано. Азъ считамъ, че то е отъ естество да заздрави управата на българскитѣ държавни желѣзници, безъ да засегне материалнитѣ разходи, защото цѣлиятъ кредитъ, който е нуженъ, е 60.000 л. Инакъ ще се наруши принципътъ на единството на службитѣ въ българскитѣ държавни желѣзници.

Г. г. народни представители! Споредъ закона, който гласувахме преди две години, на и по своята сѣщностъ, българскитѣ държавни желѣзници сѣ едно стопанско предприятие съ четири отдѣла: отдѣлъ технически, отдѣлъ на персонала — т. е. управлението на чиновницитѣ — отдѣлъ стопанско-търговски и главно смѣтководство. Тѣзи отдѣли сѣ нераздѣлни и тѣ даватъ характера на желѣзницитѣ тѣй, както законътъ го повелява. Начело на тѣзи отдѣли стоятъ чиновници, които сѣ съ висше образование и заематъ известно голѣмо положение.

Законътъ за бюджета по отношение заплатитѣ ги раздѣля на две категории. Азъ не мога да си обясня, какъ е възможно единъ началникъ, който стои начело на търговското отдѣление, на цѣлата търговска служба, и други, който води централното смѣтководство, при сѣщия цензъ, да получаватъ по-малка заплата, отколкото другитѣ началници на отдѣления! И азъ го казахъ въ бюджетарната

комисия, ще го повторя и тукъ — че уеднаквяването на заплатитъ е една необходимостъ въ интереса на самото ведомство. Утрешниятъ день ще започне лошо за академичитъ, за хората съ висше образование, за юриститъ и това ще се отрази зле на съсловието, което тъй много съмъ защищавалъ и поддържалъ, когато бѣхъ министъръ, което и днесъ подкрепямъ. Това ще даде лоши резултати за единството на желѣзницитъ, а по самата си сжщностъ създава двойственостъ, която нито духътъ, нито сжщността на управата на българскитъ държавни желѣзници търпи.

Ще ми се възрази, че сж приравнени къмъ други учреждения. Но, г-да, това възражение пада, защото между техникитъ отъ различнитъ министерства има разлика по отношение заплатитъ. И щомъ се допусна такава разлика по отношение техникитъ, азъ ще кажа и ще настоявамъ, щото желѣзницитъ да бждатъ отдѣлени по щатъ, за да може действително да се предвидятъ нѣкои работи, които трѣбва да бждатъ направени.

И затуй, г. г. народни представители, азъ трѣбва да бжда последователенъ на себе си, както едно време, когато създавахъ закона, така и днесъ, когато, като народенъ представител, искамъ това: азъ мога да искамъ да се увеличи или намали кредитътъ по чл. I отъ закона за бюджета на желѣзницитъ съ 60.000 л. Азъ моля г. министра да се съгласи съ мене, защото принципътъ на закона не се нарушава, а се допринася за единството въ управлението на желѣзницитъ. Предлагамъ: заплатитъ на следнитъ шестъ длъжности: на началникитъ на четиритъ отдѣления — техническо, на персонала, търговско-стопанското и на главното смѣтководство — и на двамата главни инспектори да бждатъ приравнени къмъ заплатитъ на другитъ началници на отдѣления — 10.020 л.

Г. г. народни представители! По таквъ начинъ ще възстановимъ единството на службата. Ние тръгнахме къмъ повишение заплатитъ на всички чиновници, а само за заплатитъ на академичитъ, на юриститъ отидохме къмъ понижение. Това е една неправда, която не се търпи. Моля, прочее, г. министра да се съгласи да се впишатъ въ чл. I на законопроекта 60.000 л. и да се вмѣстятъ въ обяснителната таблица повишения за тия длъжности, което на бюджетопроекта нѣма да попрѣчи, а на желѣзницитъ ще помогне.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представител г. Димитъръ Нейковъ.

Д. Нейковъ (с. д): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Както ви стана известно, бюджетарната комисия въ нѣколко свои доста дълги заседания разгледа обстойно всички въпроси, разрешението на които е изразено чрезъ съответни цифри въ бюджета на българскитъ държавни желѣзници и пристанища. Особено много бюджетарната комисия се спрѣ върху единъ отъ най-мжчителнитъ въпроси по българскитъ държавни желѣзници, а именно, въпросътъ за възнагражденията на персонала.

Както тукъ, въ пленума, така сжщо и въ бюджетарната комисия се изтъкна, че по ведомството на българскитъ желѣзници сжществува онова, което сжществува и въ другитъ ведомства на държавата, а именно: висшитъ чиновници, тия, които работятъ въ централнитъ управления, сж възнаградени твърде добре, тѣ сж дори привилегировани, тѣ получаватъ заплати повече отъ достатъчни, за да живѣятъ и да си осигурятъ живота. Насреща това, обаче, азъ имамъ предъ видъ голѣмата криза и мжчния животъ на цѣлокупния народъ; имамъ предъ видъ, че днесъ всички български занаятчии сж петимни, съ трудъ отъ сутринъ до вечеръ, да изкарватъ не повече отъ 2.500 — 3.000 л., за да могатъ да изхранятъ себе си и семействата си; имамъ предъ видъ, че доходътъ на българския земеделѣлецъ презъ последнитъ 2—3 години, особено последната година, е спадналъ до минимумъ; имамъ предъ видъ, че положението на редица търговци и сръдни сжществувания въ градоветъ, които въ своята професия сж вложили по-малки или по-големъ капитал и влагатъ голѣмъ трудъ, е такова, че едва ли изкарватъ въ края на месеца по 4—5 хиляди лева, за да могатъ да се препитаватъ, . . .

Нѣкой отъ земеделѣцитъ: Много е, г. Нейковъ.

Д. Нейковъ (с. д): Съгласенъ съмъ съ Васъ: . . . и особено имамъ предъ видъ, г. г. народни представители, че всички тия български граждани сж обезпокоени твърде много отъ кризата; че сж въ невъзможностъ да плащатъ своитъ задължения, да устояватъ на своитъ позиции, че сж принудени да затварятъ своитъ занаятчийски дюкянчета, а земеделѣцитъ — да напуцатъ своята земя, която не може да ги прехранва; . . .

Н. Пждаревъ (д. сг): И все пакъ викате: „Високи заплати, високи заплати!“

Д. Нейковъ (с. д): Имайте търпение, г. Пждаревъ! . . . че всички тия хора сж въ едно тежко, безизходно положение и не могатъ да посрѣщатъ своитъ задължения, вследствие на което напуцатъ своитъ предприятия и по таквъ начинъ още повече усложняватъ кризата въ България.

Г. г. народни представители! Азъ имамъ предъ видъ, че една частъ отъ българскитъ държавни служители сж облагодетелствувани, сж привилегировани; имамъ предъ видъ тежкото положение, въ което се намира цѣлокупниятъ български народъ, всички производствени съсловия у насъ, къмъ които трѣбва да причислимъ и всички български низши държавни служители, които получаватъ плата отъ 1.000 до 2.500, най-много до 3.000 л. Азъ твърдя, че една частъ само отъ държавнитъ служители въ България, а именно висшитъ чиновници, сж облагодетелствувани и привилегировани, като получаватъ не само голѣми, вписани въ бюджета, заплати, по 9—10—12—13—15 хиляди лева — не говоря специално за желѣзницитъ, посянямъ се — а нѣкои отъ тѣхъ, въ тѣ нареченитъ автономни учреждения — надъ 20 и надъ 25.000 л.

Г. г. народни представители! Смѣтамъ, че това въ никой случай не бива да се допуска, и особено тази година, годината на тежка криза, народното представителство не трѣбваше да го допусне. Народното представителство имаше единъ дългъ: да коригира и да намали всичкитъ ония заплати, които досега сж били голѣми, срещу които народното представителство, общественото мнение на цѣлия народъ сж негодували и сж протестирали. Въ никой случай то не биваше да допусне, щото и други ведомства, които въ това отношение сж стояли по-назадъ отъ тия, които сж взимали голѣми заплати, да вървятъ по сжщия пътъ, да увеличаватъ и тѣ заплатитъ на своитъ служители.

Държавнитъ служители, казахъ, сж раздѣлени на две категории. Между тѣхъ има проکارа на една голѣма демаркационна линия: единитъ сж тѣ нареченитъ висши, а другитъ сж тѣ нареченитъ низши чиновници. Последнитъ и въ тазгодишния бюджетъ на българскитъ държавни желѣзници сж поставени въ едно много тежко положение.

Н. Пждаревъ (д. сг): Въ бюджетарната комисия никой не дойде, нѣмаше Ви и Васъ, г. Нейковъ, да подкрепите предложението въ тазгодишния бюджетъ да нѣма никакво повишение на заплатитъ.

Д. Нейковъ (с. д): Г. Пждаревъ! Доколкото е известно — не само на мене, а и на всички народни представители, — не само въ бюджетарната комисия, но и тукъ, въ пленума, отъ трибуната на Народното събрание се изнесоха тия въпроси, правиха се съответнитъ предложения, обаче тия предложения не бидоха приети отъ Камарата поради това, че болшинството, къмъ което се числите и Вие, г. Пждаревъ, не благоволи да приеме Вашитъ и на други народни представители предложения.

Н. Пждаревъ (д. сг): Ако бѣше решено отъ бюджетарната комисия, и въ пленума щѣше да се възприеме.

Д. Нейковъ (с. д): Това щѣше да стане, ако болшинството имаше желанието да намали заплатитъ — не само разбирането, че сж голѣми; защото азъ съмъ съгласенъ, че болшинството има разбирането, че тия заплати сж голѣми, но то, споредъ менъ, не можа да намѣри въ себе си достатъчно сили и воля, за да ги намали. Това е истината, г. Пждаревъ!

Р. Василевъ (д. сг): И при все туй, г. Нейковъ, заплатитъ по всички ведомства се намалиха доста много. Вие знаете, напр., че въ Министерството на желѣзницитъ имаше заплати до 25.000 л., а сега тамъ нѣма заплати по-големъ отъ 14.500 л.

К. Маноловъ (зан): Той говори за автономнитъ учреждения.

Р. Василевъ (д. сг): И тамъ се намалиха.

Д. Нейковъ (с. д): И така, г. г. народни представители, голѣма частъ отъ малкитъ държавни чиновници, включително служителитъ по българскитъ държавни желѣзници и пристанищата, сж поставени въ тежко положение, въ невъзможностъ да живѣятъ, въ невъзможностъ да възстановяватъ своята физическа енергия, изразходвана за теж-

ката служба, която тѣ изпълняват като огняри, машинисти, маневристи, началници на влакове, партийни майстори, и всички, които заемат една или друга служба въ това ведомство. Поради това, казвамъ, никога негодуването въ редоветѣ на тия служещи не е било така голямо, както тази година. То е тази година и по-голямо, защото въ обществото, а също и въ тѣзи държавни служители, остава впечатлението, че държавата най-после пристъпва къмъ една корекция въ заплатитѣ на държавнитѣ служители, корекция въ смисълъ да се намалятъ голѣмитѣ заплати и да се увеличатъ малкитѣ заплати до степенъ да се даде възможностъ на тия хора да живѣятъ, да преживяватъ и да бждатъ полезни и на себе си, и на обществото, и — което е най-важно — на службата.

Г. г. народни представители! Въ бюджетарната комисия — нека ви кажа това — вчера сутринта отъ 9 и половина до 1 ч. по обѣдъ и следъ обѣдъ отъ 7 до 8 и половина часа какво мислите се прави? Спорѣ се дали заплатитѣ на началницитѣ на отдѣления въ Дирекцията на желѣзницитѣ да бждатъ 9.350 л. месечно — т. е. да бждатъ толкова, колкото сж заплатитѣ на началницитѣ на всички други министерства; тия началници, следователно, да бждатъ подведени подъ общия знаменателъ, както е решила бюджетарната комисия и както е прието вече съ гласуването на трето четене на закона за бюджета на държавата. Тази теза се поддържае отъ нѣкои народни представители; обаче, за голямо съжаление, намѣриха се народни представители — а и самиятъ министъръ на желѣзницитѣ поддържае същото — които защитаваха противната теза, че началницитѣ на отдѣления при Дирекцията на желѣзницитѣ могатъ да получаватъ по-голяма заплата отъ тая на началницитѣ на отдѣления въ другитѣ министерства.

Следствие на това дори възникна единъ конфликтъ между дветѣ министерства — Министерството на желѣзницитѣ и Министерството на общественитѣ сгради. Г. Данаиловъ много основателно протестира, като каза: „Г-да! По моя бюджетъ има запазена една резерва въ смисълъ, че ако на техницитѣ-инженери при Дирекцията на желѣзницитѣ бждатъ дадени по-голями заплати отъ ония, които се даватъ на сжщитѣ лица по другитѣ ведомства, то и заплатитѣ на техницитѣ-инженери при Министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството ще трѣбва да се коригиратъ въ сжщитѣ размѣри.

Но, г. г. народни представители, за учудване на всички, комисията следъ 6—7 часови прения за заплатитѣ само на 6—7 или 8 души най-много висши чиновници въ Дирекцията на желѣзницитѣ, прие онова, което не биваше да се приеме. Комисията отиде въ разрѣзъ съ закона за бюджета, който е приетъ тукъ на трето четене и който уеднакви заплатитѣ на всички началници на отдѣления върху базата 9.350 л. Комисията прие: началницитѣ на отдѣления и съответнитѣ служби на главнитѣ инспектори — и то не всички главни инспектори, а само на главнитѣ инспектори-инженери — прие се, че службата на главнитѣ инспектори юристи е инфериорна служба, юриститѣ сж втора категория висше образование въ държавнитѣ желѣзници — щомъ сж инженери, ще получаватъ 10.200 л., а щомъ сж юристи, финансисти, икономисти, въобще чиновници съ другъ видъ висше образование, не могатъ да получаватъ 10.200 л., а ще получаватъ по-малка заплата.

Министъръ П. Стайновъ: Информациитѣ Ви не сж точни, г. Нейковъ! Има началници на отдѣления, които сж инженери, а получаватъ 9.350 л. Така е въ Дирекцията на корабоплаването. Тамъ началницитѣ на материалното отдѣление, както и началницитѣ на другитѣ отдѣления, сж инженери, а получаватъ 9.350 л. Тѣй че Вашето твърдение не е право, не отговаря на истината.

Д. Нейковъ (с. д): Г. министре! Мене ми се струва, че Вие бѣхте, който искахте да коригирате бюджета по отношение заплатата на началника на материалното отдѣление, който е инженеръ, да му опредѣлите заплатата 10.200 л. Искахте и го направихте.

Министъръ П. Стайновъ: Направихъ го. За нещастие!

Д. Нейковъ (с. д): Туй то! За нещастие! Вие самъ потвърждавате онова, което азъ Ви казвамъ.

Министъръ П. Стайновъ: Азъ изтъквамъ, че даннитѣ Ви не сж вѣрни.

Д. Нейковъ (с. д): Но, г. г. народни представители, въ Дирекцията на желѣзницитѣ има помощници-началници на отдѣления съ 9.700 л. месечна заплата.

С. Василевъ (д. сг): Намали се на 9.000 л.

Д. Нейковъ (с. д): Вѣрно, намали се на 9.000 л. месечно. Въ никое друго ведомство, г. г. народни представители, помощникъ-началникъ не получава 9.700 л., нито 9.000 л., колкото сж заплатитѣ на нѣкои помощници-началници въ Дирекцията на желѣзницитѣ.

Г. г. народни представители! Очевидна е неправдата, очевидно е привилегированото положение, което се създава съвсемъ неоправдано само за една категория служители. И, което е най-важното, има маса инженери долу, които строятъ линии, има маса инженери долу, въ работилницитѣ, които носятъ всичкитѣ тежести и рискове на службата, между заплатитѣ на които — макаръ да сж по-млади, макаръ да нѣматъ много прослужени години — и заплатитѣ на тѣхнитѣ началници има голяма разлика; тѣ получаватъ много по-низки заплати, получаватъ заплати, които едвамъ имъ даватъ възможностъ да живѣятъ.

Генерализирамъ мисълта си: централното управление на българскитѣ държавни желѣзници страда отъ твърде голяма претрупаност на персонала.

Н. Пждаревъ (д. сг): Това е право.

Д. Нейковъ (с. д): Тоя персоналъ, особено за нѣкои служби, е платенъ, споредъ мене, неоснователно по-добре, отколкото въ всички други ведомства.

Н. Пждаревъ (д. сг): И това е право.

Д. Нейковъ (с. д): Въ Дирекцията на желѣзницитѣ е предвиденъ директоръ на експлоатацията. Г. г. народни представители! Българскитѣ държавни желѣзници сжществуватъ отъ 40 години такива, каквито си ги знаемъ, обаче такава служба, директоръ на експлоатацията, не е имало.

Министъръ П. Стайновъ: Да.

Д. Нейковъ (с. д): Тая служба е предвидена преди година—две.

С. Мошановъ (д. сг): Имаше поддиректоръ, който завеждаше експлоатацията; сега става директоръ.

Д. Нейковъ (с. д): Тая служба се завеждаше дълги години отъ поддиректора.

Н. Пждаревъ (д. сг): Когато се прокарваше законътъ за желѣзницитѣ и се предлагаше да не се допускатъ тия дирекции, никой не гласува.

Д. Нейковъ (с. д): Азъ бѣхъ този, който предложихъ да не се създаватъ тѣзи дирекции. Азъ бѣхъ, който предвиждахъ, че тия дирекции се вписватъ въ специалния законъ за желѣзницитѣ, за да може сега, при приемането бюджета на желѣзницитѣ, да нѣма другъ отговоръ, а да се оправдаватъ съ това: „Сжществува специаленъ законъ“, сжщо както, когато се докоснемъ до заплатитѣ на чиновницитѣ въ Българската земеделска банка, ние получаваме само единъ отговоръ: „Има специаленъ законъ“. Народното представителство не е ли длъжно, не е ли властно, прѣчи ли му нѣкой да разгледа тия специални закони, да изглади всички граповини, да премахне всички неправди?

Н. Пждаревъ (д. сг): Това трѣбваше да стане по-миналата година, когато минаваше законътъ.

Д. Нейковъ (с. д): Г. Пждаревъ! По-миналата година Вие бѣхте членъ на това болшинство. . . .

Н. Пждаревъ (д. сг): И Вие бѣхте въ тая Камара.

Д. Нейковъ (с. д): . . . и сега сте членъ на това болшинство, следователно, Вие нѣмате морално право да правите тия възражения.

С. Мошановъ (д. сг): Кажете, какво лошо има въ това, че има директоръ за експлоатацията? Това е по-важно!

Д. Нейковъ (с. д): Лошото е това, г. Мошановъ, че покрай главния директоръ — длъжностъ необходима и тя трѣбва да бжде поставена много добре — въ Дирекцията на желѣзницитѣ има нѣколко отдѣления подъ следнитѣ названия.

(Председателското място се заема от председателя)

Най-напред, върховно ръководство — 5 души; след това, инспекторат за технически и стопански проучвания — 5 души; главен инспектор-инженер с 10.200 л. месечна заплата, главен инспектор с висше образование с 9.350 л. месечна заплата, главен инспектор юрист с 9.350 л. месечна заплата, чиновник за привличане на трафика, писар на чужди езици. След това следват: секретариат с 60 души персонал; бюджетно-контролно отделение с 24 души персонал; бюджетно-контролни служби в ж. п. райони в София, Пловдив и Горна-Орховица с 12 души персонал; отделение контрола-приходи с 82 души персонал; отделение централно сметководство с 23 души персонал; търговско отделение с 25 души персонал; отделение материално с 24 души персонал. Начело на всичко едно от тези отделения стои по един началник; всеки един от тези началници има свой помощник; . . .

Н. Стамболиев (з. в): И на помощника помощник!

Д. Нейков (с. д): . . . покрай помощника има по 1—2 инспектори и над всички тях служби има един поддиректор в миналото, когото днес правите директор на експлоатацията!

С. Мошанов (д. сг): Г. Нейков! Вие познавате много добре службите в Дирекцията на железниците и много жалко е, че така иронизирате. Може ли в Дирекцията на железниците да няма директор на експлоатацията?

Министър П. Стайнов: Има началници на отделения от 5—6 хиляди души подведомствен персонал.

Н. Нейков (с. д): Г. министре! Вашата теза, че един началник има 2.000 души . . .

Министър П. Стайнов: 5.000

Д. Нейков (с. д): . . . или 5—6 хиляди души подведомствен персонал, не издържа никаква критика, защото аз мога да Ви посоча началници на отделения в други министерства, които имат повече от 2—3 хиляди души подведомствен персонал.

Министър П. Стайнов: Посочете, къде има началници с 5.000 души подведомствен персонал!

Д. Нейков (с. д): Аз мога да Ви посоча началници на отделения в Министерството на просвещението с подчинени 14—15 хиляди души.

Министър П. Стайнов: Пръко подчинени?

Д. Нейков (с. д): Пръко подчинени.

С. Мошанов (д. сг): Не е така. Основните учители нито се назначават, нито се уволняват, нито непосредствено се контролират от тези началници на отделения. Вие това го знаете много добре.

Д. Нейков (с. д): Моля, г. Стойчо Мошанов! Функцията на централното управление на българските държавни железници тази ли е — да назначава всички спирач, всички кантонери? Технически-инженер в Дирекцията на железниците тази ли служба има, . . .

С. Мошанов (д. сг): Той трябва да познава цялия персонал.

Д. Нейков (с. д): . . . тази ли е неговата длъжност — да назначава, да премества и да уволнява персонала? Това е моята теза и вие ме подполагате. Инженерът-техник трябва да бъде долу, в службата, а горе трябва да има един главен директор, трябва да има по един началник на отделение, трябва да има по един помощник, които да обхващат службата в себе си — нищо повече. Всички други помощници, инспектори, инженери-техници, срещу които не мога нищо да кажа, имат дълг да отидат долу.

С. Мошанов (д. сг): Долю няма ли инженери? И там има инженери.

Н. Пждарев (д. сг): И там не знаят какво да правят.

Д. Нейков (с. д): Виждате, има ги калабалък — и долу, и горе.

Г. г. народни представители! При туй положение, че имате няколко отделения, че всичко отделение има претрупан персонал, вие виждате, че длъжността директор на експлоатацията е излишна.

С. Мошанов (д. сг): Защото, може би, личността Ви е неприятна.

Д. Нейков (с. д): За тая длъжност се плащат 156.000 л. годишно само заплата. Като прибавите към нея различните командировки, ще видите, че държавата харчи за тая никому ненужна служба повече от 200.000 л. годишно. Ето една служба, г. г. народни представители, която може да се премахне. Като се премахне тази служба, и като се съгласите да премахнете още няколко служби, ще видите, че ще се съкратят от бюджета на Дирекцията на железниците няколко милиона лева. Тия няколко милиона лева, ако ги разпределите на низшите служители, ще увеличите заплатите с 100—200 л. месечно най-малко на 10.000 души. Там ми е думата.

Ако най-после нашата държава разполагаше с изобилни средства, ако имаше бюджети, които свършват с излишци, ако нашият приходен бюджет не беше претрупан толкова много с данъци, ние ще кажем: държавата има, разполага с средства, халал да е! Но положението не е такова. И мене ми се струва, че и най-малката икономия, която може да се направи, трябва да се направи неминуемо от съкращението на длъжности, особено в тези отделения, в които персоналет е претрупан.

Н. Пждарев (д. сг): На 10.000 души по 200 л. месечно, това сж 24.000.000 л. годишно — колкото, може би, се харчи за цялата служба.

Д. Нейков (с. д): Г. г. народни представители! Аз трябва да призная, от друга страна, че бюджетарната комисия отдаде също така внимание и грижи, загуби доста време, спр се доста продължително и върху заплатите на низшия персонал. И в първото заседание, и в второто заседание, и от страна на Дирекцията на железниците, и от страна на Министерството на железниците, и от представители на всички почти парламентарни групи — това го признавам — най-добросъвестно се подчерта нуждата да бъдат повишени заплатите на железничарите, които получават много ниски заплати.

С. Василев (д. сг): Изключая комунистите, които не взеха участие в бюджетарната комисия.

Д-ръ Н. Чирпанлиев (д. сг): За да спекулират после с железничарите.

Д. Нейков (с. д): Нека прибавя, г. г. народни представители, че веднага след тях признания бюджетарната комисия се натъкна на мъжнотията, че няма средства. Министерът на железниците, а особено министърът на финансите държеше непрекъснато да бъдат посочени средства, които ще се дадат за повишение заплатите на железничарите. А вие знаете как сж разпределени сумите в бюджета; вие знаете как бюджетарната комисия мъжко може да вземе от един параграф и да слага в друг, вследствие на което бюджетарната комисия, както днес ви докладва г. докладчикът, можа да направи твърде малко за повишение заплатите на низшия персонал по железниците, особено за някои от службите, които именно тази година трябваше да бъдат напълно задоволени.

Говорейки за заплатите на низшите служители по железниците, аз свързвам този въпрос с въпроса за 95-ти милиона лева, които се вземат от фонда „Персонални добавки“ и се поставят в бюджета на железниците. Този фонд, както знаете, до тази година се изразходваше за добавъчни заплати на служителите по българските държавни железници. В комисията се поддържаха от г. министъра на железниците тезата, че тия 95 милиона лева няма да бъдат дадени като добавъчна заплата на железничарите, но затова пък се хвърлят в общия приходен бюджет на железниците и по такъв начин се дава възможност на Дирекцията на железниците да увеличи направо заплатите на железничарите.

Г. г. народни представители! Това е само отчасти така. Една малка смятка може да ни утвърди в неистинността на тази теза. Ако тия 95 милиона лева от фонда „Персонални добавки“ бяха дадени изцяло само за заплати на

персонала по желѣзницитѣ, ние ще имаме възможност да увеличимъ заплатитѣ на низшия персоналъ по желѣзницитѣ и по такъвъ начинъ да задоволимъ почти напълно справедливитѣ искания на желѣзничаритѣ тази година. А за да задоволимъ тия искания на желѣзничаритѣ, като увеличимъ заплатитѣ имъ съ минимумъ 200 л. и максимумъ 500 л. месечно, бѣха нужни не 95 милиона лева, а само 36 милиона лева. Следователно, когато вие вземате тия 95 милиона лева и не увеличавате заплатитѣ на желѣзничаритѣ, очевидно е, че тия 95 милиона лева, г. министре, отиватъ не за увеличение заплатитѣ на желѣзничаритѣ, а отиватъ за задоволяване други нужди на желѣзницитѣ — нѣщо, което, споредъ мене, както казахъ и при първото четене на този бюджетъ, е неправилно. Както виждате, ако дадѣте само $\frac{1}{4}$ отъ тия 95 милиона лева за увеличение заплатитѣ — азъ приемамъ Вашата теза да се увеличатъ направо заплатитѣ — вие имате възможностъ чувствително да увеличите заплатитѣ на желѣзничаритѣ.

Министъръ П. Стайновъ: Позволявате ли да Ви опровергая веднага?

Д. Нейковъ (с. д): Заповѣдайте!

Министъръ П. Стайновъ: Има дребни чиновници по желѣзницитѣ, които по тоя бюджетъ ще получатъ по-голъма заплата, отколкото сж получавали досега заедно съ персоналитѣ, процентитѣ и други добавки. И това сж тия именно чиновници, за които ратувате вие. Да цитирамъ ли?

Д. Нейковъ (с. д): Цитирайте!

Министъръ П. Стайновъ: Когато направите конкретно предложение, ще цитирамъ. Има редица низши чиновници, които ще получаватъ сега по-голъми заплати, отколкото сж получавали досега. А г. Пѣдаревъ говорѣше преди малко да не се допуца да се получаватъ по-голъми заплати отъ сегашнитѣ. Е добре, въ държавнитѣ желѣзници ще има низши чиновници, които ще получаватъ по-голъми заплати отъ досегашнитѣ. Това е дѣло на бюджетарната комисиия, която съ такава любовъ се отнесе къмъ желѣзничаритѣ.

Д. Нейковъ (с. д): Г. министре! Азъ казахъ, че бюджетарната комисиия се е погрижила за заплатитѣ на низшитѣ служители.

Министъръ П. Стайновъ: Вие казахте, че приходътъ отъ фонда „Персонални добавки“ не сме го дали за заплати на желѣзничаритѣ, а за други нужди на желѣзницитѣ. Това не е право.

Д. Нейковъ (с. д): Вие можете ли да ми кажете, г. министре, това увеличение на желѣзничарскитѣ заплати, което направи бюджетарната комисиия, стига ли сумата 95 милиона лева? Не стига нито 50, нито 30, нито 20 милиона лева.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Г. министърътъ казва, че преди основнитѣ заплати на низшитѣ служащи не сж били такива, каквито сж сега. Напр., единъ спирачъ е получавалъ досега 1.000 л. основна заплата.

Д. Нейковъ (с. д): Въ миналото заседание азъ дадохъ подробна таблица за заплатитѣ, които сж получавали желѣзничаритѣ до 31 декемврий 1930 г. и за заплатитѣ, които ще получаватъ по бюджета за 1931/1932 г.

Нѣкой отъ сговориститѣ: (Възражая)

Д. Нейковъ (с. д): Вие не знаете какво е положението сега.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Моля Ви се, какъ не знамъ. Вчера цѣлъ день съмъ билъ въ бюджетарната комисиия. Основнитѣ заплати на низшитѣ служащи досега сж били други.

Д. Нейковъ (с. д): Азъ имамъ таблицитѣ, които токущо ми се дадохъ, изработени отъ подкомисиата, избрана отъ бюджетарната комисиия, но и азъ дори не мога да се ориентирамъ въ тѣхъ. Бюджетарната комисиия трѣбваше да се събере въ 6 ч., за да направи доклада си подкомисиата, или най-малко трѣбваше за своитѣ членове да отпечати 15—20 екземпляри отъ доклада на подкомисиата, за

да могатъ членовитѣ да проучатъ и сравнятъ заплатитѣ, които сж въ бюджетопроекта, заплатитѣ, които се предложиха въ бюджетарната комисиия, и заплатитѣ, които днесъ подкомисиата е приела. Затова вие не можете да твърдите антро, че заплатитѣ на желѣзничаритѣ сж увеличени. Напр., дѣломайсторитѣ по бюджетопроекта получаватъ 3.500 л.; въ бюджетарната комисиия се направи предложение за увеличение на тѣхната заплата, обаче подкомисиата ги оставя пакъ съ 3.500 л.

Министъръ П. Стайновъ: Дѣломайсторитѣ сж получавали досега 3.475 л., а сега 3.500 л. — увеличение 25.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Вѣрно ли е?

Д. Нейковъ (с. д): Не е вѣрно!

Нѣкой отъ сговориститѣ: Тогава кого да вѣрваме?

Д. Нейковъ (с. д): Г. г. народни представители! Въ бюджетарната комисиия азъ направихъ предложения за увеличение заплатитѣ на низшия персоналъ. Тия предложения, подкрепени отъ г. Георгова, бѣха приети по принципъ и една комисиия бѣше избрана да съобрази приетитѣ предложения съ сегашнитѣ заплати на желѣзничаритѣ и да види, доколко могатъ да бждатъ увеличени заплатитѣ. Предложенията, които азъ направихъ въ комисиата, сж следнитѣ.

Месечната заплата на кантонеритѣ да бжде 2.070 л. Въ бюджетопроекта тя е 1.900 л., комисиата я увеличи на 2.050 л. — съ 20 л. месечно по-малко, отколкото азъ предлагамъ. Приемамъ, че комисиата е удовлетворирила не почти, но напълно тази група желѣзничари.

Азъ направихъ предложение въ комисиата, което подновявамъ и тукъ, месечната заплата на надзирателитѣ на чети да бжде 2.760 л. Комисиата е увеличила заплатата имъ отъ 2.300 л., колкото е предвидено въ бюджетопроекта, на 2.500 л. — дала е едно увеличение отъ 200 л. месечно, вмѣсто 400 л., колкото е искано, следъ като дълги години надзирателитѣ на чети сж били онеправдавани. Тѣхната служба е една отъ най-важнитѣ, тѣ сж специализирани вече въ своята работа. Мене ми се струва, че комисиата е онеправдала надзирателитѣ на чети още веднѣжъ, като ги е задоволила съ половината отъ онова, което тѣ сж искали.

За постояннитѣ работници по поддържането азъ направихъ предложение да получаватъ 1.900 л. вмѣсто 1.750 л. Комисиата е увеличила заплатата имъ на 1.850 л. — съ 50 л. по-малко отъ това, което азъ предложихъ, а съ 100 л. увеличение, отколкото е предвидено въ бюджетопроекта.

Старшитѣ работници, споредъ моето предложение, трѣбваше да получаватъ 2.300 л., вмѣсто 1.800 л., колкото е предвидено по бюджетопроекта. Не виждамъ тѣхната заплата да е увеличена отъ комисиата. Значи, и за въ бждеще тя остава 1.800 л., ако се не лъжа, защото, както ви казахъ, сега ми се даде таблицата, която имамъ предъ себе си, за измѣненията въ заплатитѣ, които е направила комисиата. Значи, старшитѣ работници ще получаватъ по-малко отъ постояннитѣ работници, освенъ ако имъ е увеличена заплатата.

Г. докладчикъ! Заплатата на старшитѣ работници увеличена ли е?

Министъръ П. Стайновъ: Разбира се, увеличена е съ 150 л. месечно.

Д. Нейковъ (с. д): Въ този листъ, който азъ имамъ, тѣхъ ги нѣма. Въ кой пореденъ нумеръ се говори за тѣхъ?

Министъръ П. Стайновъ: Въ п. 2.

Д. Нейковъ (с. д): П. 2 се отнася за постояннитѣ работници.

Министъръ П. Стайновъ: Заплатата на старшитѣ работници е увеличена съ 150 л. месечно.

С. Василевъ (д. сг): Г. Нейковъ! Този листъ, който имате вие, е кжсо извлѣчение отъ измѣненията, които е направила комисиата. Вземете другия листъ отъ г. докладчика, въ него има всичко. (Докладчикътъ П. Стойановъ подава единъ листъ на Д. Нейковъ)

Д. Нейковъ (с. д): За локомотивните машинисти и огняри. Г. г. народни представители! Азъ считамъ вече за изпитно да говоря каквото и да е за важноста и тежестта на службата на машинистите. По тоя въпросъ е приказвано доста много и тукъ, въ пленума на Народното събрание, и въ комисията отъ редъ години насамъ, и вѣрвамъ, че нѣма народенъ представителъ, който да не е убеденъ, че една отъ най-тежките служби въ българските държавни желѣзници, това е службата на локомотивните машинисти и огняри.

По моето предложение, локомотивните машинисти трѣбваше да получаватъ 3.300 л. месечна заплата. По бюджетния проектъ е предвидена заплата 3.040 л., значи, искахъ едно увеличение отъ 260 л. месечно. Комисията е увеличила заплатата имъ на 3.150 л. Значи, локомотивните машинисти, тия, за които чухме и въ бюджетарната комисия, и дори Министерскиятъ съветъ е изказалъ единодушно желание най-после тази година да бѣдатъ задоволени, тѣ и днесъ оставатъ недоплатени. Мене ми се струва, че комисията можеше да намѣри още една сума отъ нѣколко стотинъ хиляди лева, за да задоволи както локомотивните машинисти, така сѣщо и огнярите, които сѣщо оставатъ неудовлетворени по заплата. По бюджетния проектъ огнярите ще получаватъ 2.530 л.; по моето предложение трѣбваше да получаватъ 2.960 л., а комисията е опредѣлила заплатата имъ на 2.700 л., значи, увеличила я е съ 170 л.

Министъръ П. Стайновъ: Г. Нейковъ! Да Ви поясня. Досега единъ огнярь, въ X класъ, е получавалъ основна заплата, съ всички добавѣчни възнаграждения, 2.495 л. Сега бюджетарната комисия реши да увеличи заплатата на огнярите на 2.700 л., значи, съ 205 л. повече, отколкото сѣ получавали досега.

С. Димитровъ (д. сг): Г. Нейковъ казва по неговото предложение колко ще получаватъ, а не казва онова, което имъ се дава сега въ повече.

Д. Нейковъ (с. д): Г. Димитровъ! Въ миналото заседание тукъ, въ пленума, азъ казахъ, какво сѣ получавали досега тия служители. Ако бѣхте тукъ — може да сте били, извинявайте — щѣхте да чуете и да знаете, че азъ изредихъ почти всички служби, които, споредъ новия бюджетъ, въ сравнение съ това, което сѣ получавали миналата година, ще получаватъ по-малко съ 100, 200, 300, а нѣкои и 400 л.

С. Димитровъ (д. сг): Сега се поправи и ще получаватъ повече.

Д. Нейковъ (с. д): Вие приказвате за различни нѣща. Сега се поправи онова, което бѣше предвидено въ бюджета. Азъ казвамъ, че за огнярите се предвижда едно увеличение отъ 170 л. месечно.

Г. г. народни представители! За водоснабдителитъ въ бюджета е предвидена 2.300 л. заплата. Възприетото по принципъ отъ комисията предложение, заплатата имъ да бѣде увеличена на 2.750 л., е оставено отъ малката комисия, която се избра отъ бюджетарната комисия, съвсемъ безъ послѣдствие, защото тѣхната заплата . . .

Министъръ П. Стайновъ: Какъ? Сравнявате единъ машинистъ, или единъ огнярь, съ единъ водоснабдителъ! Тукъ правите малко демагогия. Какъ може да сравнявате единъ машинистъ или огнярь, който всѣки день пѣтува съ влака, съ единъ водоснабдителъ!

Д. Нейковъ (с. д): Не ги сравнявамъ. За огнярите азъ съмъ поискалъ, и бюджетарната комисия е приела по принципъ, заплатата имъ да бѣде 2.960 л., значи, съ 220 л. повече отъ заплатата на водоснабдителитъ. Както виждате, не сравнявамъ водоснабдителитъ съ машиниститъ и огняритъ, а ги турямъ въ таблицата съ 1—2 категории по-долу.

У г. министра на желѣзницитъ не липсва желание да бѣде задоволена тази категория желѣзничари, машиниститъ и огняритъ, и мене ми се струва, че народното представителство е длъжно — въ бюджета на желѣзницитъ има срѣдства — още въ това заседание да увеличи заплатата на машиниститъ и огняритъ, за да може тази категория служители, трудътъ на които е единъ отъ най-мѣжнитъ, които изразходватъ най-много енергия, които сѣ стари служители по желѣзницитъ, да бѣдатъ справедливо оценени и добре възнаградени.

Г. г. народни представители! Кондукторитъ и началникитъ на влакове сѣщо така сѣдни отъ най-онеправданитъ чиновници по желѣзницитъ. Заплатата на единъ на-

чалникъ влакъ по бюджета е 2.800 л., а на кондукторитъ 2.375 л. Комисията прие по принципъ моето предложение да се увеличи заплатата на началникитъ на влакове на 3.040 л., обаче впоследствие се прие да бѣде 2.900 л. Значи, прави се едно малко, почти незначително увеличение на заплатата на началникитъ на влакове.

Докладчикъ П. Стояковъ: (д. сг): Г. Нейковъ! Комисията не прие Вашитъ предложения, а даде право на малката комисия, която тя избра, да съобрази заплатитъ. Тѣй че не сме приемали Вашитъ предложения. Ето, г. председателъ на бюджетарната комисия ще Ви каже, кой бѣше главниятъ принципъ, отъ който се ръководѣше комисията. Той бѣше: на локомотивния персоналъ да се даде максимално възможното.

С. Златевъ (з. в): Г. Нейковъ! Ако можете да ми кажете какви сѣ били заплатитъ по първия проектъ и какви сѣ сега, какъ сѣ опредѣлени отъ бюджетарната комисия. За насъ е важно какво е станало въ бюджетарната комисия: направила ли е тя увеличение въ сравнение съ получаванитъ досега заплати, и ако има, какво е то.

С. Василевъ (д. сг): Г. Нейковъ! Позволете, за едно обяснение.

Г. г. народни представители! Искамъ да дамъ едно малко освѣтление. Отъ изложението на г. Нейковъ остава впечатление, че предложението, които той е направилъ въ бюджетарната комисия, сѣ били приети по принципъ отъ комисията, обаче онази малка комисия, която се избѣчи отъ бюджетарната комисия . . .

Д. Нейковъ (с. д): Бѣха приети по принципъ.

С. Василевъ (д. сг): Така, както Вие казахте, г. Нейковъ, остава впечатление, че сѣ били приети. Азъ дължа да кажа преди всичко, че г. Нейковъ не е членъ на бюджетарната комисия и, съгласно правилника за реда на работата въ бюджетарната комисия, той нѣма право да прави предложения. Азъ, обаче, като председателъ на бюджетарната комисия, го допустнахъ да си направи предложенията.

Д. Нейковъ (с. д): Г. Василевъ! Направенитъ отъ мене предложения веднага бидоха приети отъ члена на бюджетарната комисия г. Георговъ. Г. Георговъ може да бѣде свидетелъ.

С. Василевъ (д. сг): Нѣма нужда отъ неговото свидетелстване. Азъ затуй вземамъ думата, за да обясня.

Д. Нейковъ (с. д): Така че тѣ сѣ направени най-формално.

С. Василевъ (д. сг): Вие направихте предложенията си, които азъ можехъ да отхвърля и да искамъ единъ членъ отъ бюджетарната комисия да стане и да ги направи. Азъ оставихъ, обаче, вие да ги направите, а не г. Георговъ, който не е така запознатъ като Васъ, който изучавате въпроса много подробно.

Бюджетарната комисия единодушно, съ една топлина въ душата си и съ готовностъ прие да подкрепи подвижния персоналъ въ нашитъ желѣзници и она низшъ персоналъ, който е изложенъ на стихийнитъ влияния. Това прие бюджетарната комисия, когато се разискваше по принципъ въпросътъ, и тогава се реши да се делегира въ тая малка комисия председателътъ на бюджетарната комисия и представителъ на Финансовото министерство и на Министерството на желѣзницитъ и днесъ тази комисия, въ кръга на кредититъ, които се даватъ, да направи въ известни мѣста икономии, а въ други — увеличения. Азъ вѣрвамъ, че г. Нейковъ ще съобщи ония намаления, които се направиха на заплатитъ на нѣкои държавни служители, които заематъ по-високи мѣста въ държавната лесница. Даденъ му е листътъ и вѣрвамъ, че той ще съобщи и тѣхъ. Ние се постаряхме да направимъ известни икономии, за да можемъ да подкрепимъ този персоналъ. Но, пакъ повтарямъ, ние не сме приели по принципъ всички предложения на г. Нейковъ. Предложенията на г. Нейковъ, подкрепени отъ г. Георгова, който, като членъ на бюджетарната комисия, има право да ги направи, пропаднаха. Ако бюджетарната комисия бѣше ги възприела, ние не можемъ да измѣняваме волята ѝ.

Д. Нейковъ (с. д): Това не е истина.

С. Василевъ (д. сг): И азъ тамъ направихъ следната декларация.

Д. Нейковъ (с. д): Г. Ради Василевъ ще засвидетелствува, че не съм пропаднал.

С. Василевъ (д. сг): Имайте търпение!

Д. Нейковъ (с. д): Да ме коригирате приемамъ, но Вие отнемате времето ми.

С. Василевъ (д. сг): Ще Ви се даде времето, което азъ сега Ви отнемамъ, за да Ви коригирамъ. — Г. г. народни представители! Тръбва да отбележа, че въ бюджетарната комисия азъ предупредихъ, че Министерскиятъ съветъ е единодушенъ по този въпросъ, а именно, че тръбва да се подкрепи низшиятъ персоналъ на нашитъ желѣзници.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Когато г. Нейковъ почна да прави предложенията си, азъ станахъ и казахъ, че тѣ сѫ излишни, защото Министерскиятъ съветъ има решение заплатитъ на този персоналъ, за който ходатайствува г. Нейковъ, да се повишатъ.

Д. Нейковъ (с. д): Но Вие демонстративно напустнахте, отидохте си, не дочакахте докрай.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: То е друго.

Д. Нейковъ (с. д): Отвеждамъ Ви като свидетелъ.

С. Василевъ (д. сг): Тръбва да отбележа, че г. Нейковъ, съ ревността на младежъ, изучаваше бюджета на желѣзницитъ, макаръ че не е членъ на бюджетарната комисия, и съ голѣма упоритостъ защищаваше нѣкои позиции. Тѣзи позиции, обаче, които той защищаваше, сѫ и наши позиции. Всичко е въпросъ на срѣдства, плюсъ това, вече и на едно съответствие съ службитъ въ другитъ ведомства. Ние трѣбваше да тържимъ и за този принципъ — справедливостта: Затуй въ рамкитъ на тѣзи два принципа ние сме готови да подпомогнемъ на едни отъ най-заслужилитъ и най-необходимитъ, така да се каже, държавни служители, каквито сѫ тѣзи по желѣзницитъ. Но азъ не зная, дали има нужда да се явяваме ние защитници на тоя персоналъ, следъ като той има за шефъ г. министъръ Стаиновъ, който като рицаръ и като войникъ ги защищаваше. Така че и г. Нейковъ, и цѣлата бюджетарна комисия бѣхме готови да дадемъ известно увеличение на заплатитъ на този персоналъ. Но трѣбва да ви кажа — ние направихме възможното, и на онзи персоналъ, който е най-много изложенъ — и г. Нейковъ ще признае — ние чувствително увеличихме заплатитъ.

Д. Нейковъ (с. д): На известни служби.

С. Василевъ (д. сг): Разбира се, на нѣкои служби, като напр. на водоснабдителитъ и на нѣкои други категории служители, не можахме да дадемъ по-чувствително увеличение. Така че народното представителство трѣбва да бѣде освѣтлено, че бюджетарната комисия нѣма решение, че приема всички предложения, които се направиха отъ г. Нейкова и се подкрепиха отъ г. Георгова. Но бюджетарната комисия заяви, че тя е готова да подкрепи персонала по нашитъ желѣзници, въ размѣритъ на бюджетнитъ срѣдства на Дирекцията на желѣзницитъ.

Това освѣтление дължехъ да дамъ.

С. Савовъ (д. сг): Г. Нейковъ сега прави агитация, понеже всички желѣзничари сѫ тукъ, въ галерията.

Д. Нейковъ (с. д): Защо, г. Савовъ, не вземете думата и Вие и да си направите малко агитация?

С. Савовъ (д. сг): Ако г. министърътъ е на мѣстото си, всички желѣзничари, които днесъ сѫ дошли да слушатъ, трѣбва да ги глоби по една четвъртъ отъ заплатата, за да ги научи, че трѣбва да си гледатъ работата, а не да идватъ тукъ да слушатъ нѣкои народни представители да си правятъ агитация предъ тѣхъ.

Д. Нейковъ (с. д): Шашармата и шумътъ, г. Савовъ, не сѫ никакъвъ аргументъ. Вие сте народенъ представител като мене, и Вие не сте възпрепятствувани да дойдете въ комисията, да си кажете думата, както не сте възпрепятствувани сега да вземете думата, да се качите на трибуната и да направите своитъ предложения. Вие нѣмате морално право да ме обвинявате, че изли-

замъ тукъ да си правя агитация. Азъ съмъ убеденъ защитникъ . . .

С. Савовъ (д. сг): Ти си имъ защитникъ, но нѣмашъ таа властъ да гласувашъ.

Д. Нейковъ (с. д): . . . на угнетенитъ и онеправданитъ, на зле третиранитъ работници въ България, къмъ които се числятъ и желѣзничари, и учители, и всички други низши чиновници. И азъ не за пръвъ пътъ тази вечеръ, г. Савовъ, излизамъ отъ трибуната на Народното събрание въ тѣхна защита. Следователно, тази Ваша закачка остава за Ваша смѣтка.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Г. Савовъ е най-редовниятъ членъ на бюджетарната комисия. Вижте му бюджета. Той има най-добре нанесени всички поправки.

Д. Нейковъ (с. д): Г. г. народни представители! Безъ да се счита, че това е поради направенитъ отъ менъ предложения, приети отъ бюджетарната комисия, обаче незадължителни за така наречената малка комисия, която снощи заседава, получица се известни измѣнения. Тѣзи измѣнения, споредъ менъ, сѫ недостатъчни. Тръбваше да бѣдатъ направени още малко усилия, за да може народното представителство съ облекчение да даде своя вѣстъ, съ съзнание, че то най-после, следъ толкозгодишни протести и негодувания на желѣзничария персоналъ, е задоволило този персоналъ. Азъ не зная на каква сума възлизатъ тия увеличения, г. министре, . . .

Министъръ П. Стаиновъ: На 10.000 души не може да се даде всичко веднага.

Д. Нейковъ (с. д): . . . и менъ ми се струва, че ако бѣха прибавени още 5—6 милиона лева — казвамъ така само обща цифра — може би Народното събрание щѣше да удовлетвори напълно желѣзничаритъ.

Затова, г. г. народни представители, азъ смѣтамъ, че изгълнявамъ единъ дългъ на народенъ представител, като правя следнитъ предложения, които моля г. министра да приеме, и васъ, г. г. народни представители, да гласувате, и които предложения азъ направихъ вчера въ комисията. Тѣ сѫ: (Чете)

„На стр. 24, чл. 9, буква „в“. Месечната заплата на кантонеритъ да се предвиди въ размѣръ на 2.070 л.

На стр. 25, чл. 9, буква „г“. Месечната заплата на надзирателитъ на чети да се предвиди на 2.760 л.

На стр. 25, чл. 9, буква „г“. Постояннитъ работници по поддържането получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 1.900 л. Старшитъ работници получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.300 л.

На стр. 29, чл. 18. Локомотивнитъ машинисти получаватъ заплата въ размѣръ на 3.300 л. Локомотивнитъ огняри получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 2.960 л.

На стр. 31, чл. 18. Месечната заплата на водоснабдителитъ (помпieri) да се предвиди въ размѣръ на 2.760 л. Локомотивнитъ чистачи получаватъ месечна заплата 2.300 л. Общитъ работници вжгленири получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 1.900 л.

На стр. 32, чл. 18. Ревизоритъ на вагони получаватъ месечно 3.040 л. Старшитъ ревизори получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 3.140 л. Вагонопазачитъ получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.760 л.

На стр. 35, чл. 23. А. Контрольоритъ по движение и разследване при инспекциитъ получаватъ месечна заплата 4.200 л.

На стр. 36, чл. 23. Б. Маневриститъ получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.530 л. Старшитъ маневристи — 2.760 л. Стрелочницитъ получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.070 л. Преносвачитъ получаватъ месечна заплата 1.860 л.

На стр. 36. Чл. 23. Б. Чиновницитъ по движение и търговската служба получаватъ месечна заплата въ размѣръ 3.300 л. Касиеритъ, калкулантитъ и експедиторитъ при гара и влагалище София и въ първостепеннитъ гари и влагалища получаватъ месечно 3.500 л.

На стр. 46. Чл. 23. И. Началницитъ на влаковетъ образуватъ една обща група и получаватъ месечна заплата въ размѣръ 3.040 л. Кондукторитъ на влаковетъ получаватъ месечна заплата 2.800 л. Спирачитъ получаватъ месечна заплата 2.070 л.

На стр. 52. Чл. 31. Партийнитъ майстори получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 3.750 л. Майстори-специалисти получаватъ месечна заплата 3.300 л. Дѣломайстори — 4.200 л.

На стр. 78 — пристанища. Чл. 6. Моряцитъ получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 2.070 л. Общитъ работници,

калфитѣ, лампиститѣ, пазачитѣ и ношнитѣ пазачи получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 1.900 л.

На стр. 78 и 79. — пристанища. Чл. 6. Майсторитѣ специалисти получаватъ месечна заплата въ размѣръ 3.300 л. Тѣ се приравняватъ къмъ майсторитѣ специалисти по желѣзницитѣ.

Правейки тия предложения, г. г. народни представители, азъ смѣтамъ, че ще бждатъ подкрепени и отъ председателя на бюджетарната комисиия, който не бива да опровергава самъ себе си. Той току-що ви каза, че бюджетарната комисиия била приизпълнена отъ желание да задоволи исканията на желѣзничаритѣ. Забележете, г. г. народни представители, че исканията на желѣзничаритѣ сѣ далечъ по-големи отъ тия умѣрени предложения, които азъ правя. И азъ моля председателя на бюджетарната комисиия, когото не виждамъ тукъ, да дойде на дѣло да защити направенитѣ предложения, за да бждатъ задоволени желѣзничаритѣ. Мотивътъ, че срѣдства нѣма, споредъ мене, е несъстоятеленъ. Когато държавата намира достатъчно срѣдства за висшитѣ служби, на които дава достатъчно и предостаточно, на които дава възможностъ и чрезъ други начини да увеличатъ своитѣ доходи, сѣщата тая държава е длъжна да обърне сериозно внимание и къмъ хората на труда. А желѣзничаритѣ, хората, които обслужватъ най-големото стопанство въ България, това сѣ истински хора на труда, това сѣ черни роби на труда, които не знаятъ почивка и които день и нощ, зиме и лѣте сѣ на своя постъ.

Свършвайки, г. г. народни представители, азъ правя и друго предложение: чл. чл. 6 и 7 отъ закона за бюджета на държавата да не се прилагатъ по ведомството на българскитѣ държавни желѣзници, т. е. на желѣзничаритѣ ергени да не бждатъ правени удръжки; да не бждатъ правени удръжки и въ случай, когато съпругътъ и съпругата сѣ на държавна служба. Повтарямъ се, но не мога да не кажа още веднъжъ: вие възприехте вече една практика, вие намѣрихте достатъчно оправдание да освободитѣ военнитѣ отъ плащане на такива удръжки. Ако вашитѣ съображения да освободите военнитѣ се възприеха, защото военната служба е тежка, вие не можете да отречете, че службата на желѣзничаритѣ е не по-малко тежка. Азъ бихъ пледиралъ даже, че тая служба е по-тежка, но съгласявамъ се съ васъ, че тя не е по-малко тежка отъ тая на военнитѣ, особено нѣкои отъ службитѣ. Азъ моля г. министра на желѣзницитѣ да подкрепи това мое предложение, защото то ще освободи отъ тия удръжки голѣмъ брой желѣзничари, то ще подпомогне младитѣ желѣзничари, ония, които сѣ ергени, които иматъ голѣмъ цензъ, които сѣ свършили V, VI класъ на гимназията и желѣзнопътното училище, стажирали сѣ и въобще добили сѣ единъ високъ цензъ. Не бива тѣ да бждатъ по такъвъ начинъ онеправдани. Отъ друга страна, не бива вие да правите облекчения само на една категория, военнитѣ, тѣхъ да освобождавате, а да пренебрегвате друга категория, на която службата е сѣщо така една помощна, тежка, и които сѣ, забележете, още по-зле платени, отколкото военнитѣ.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Стамболиевъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! По миналогодишния бюджетъ си казахме думата относно бюрократизма въ Дирекцията на желѣзницитѣ, относно баласта на чиновницитѣ, относно голѣмитѣ, прѣкомѣрнитѣ заплати, които сѣ присѣщи на единъ автономенъ институтъ, защото всички автономни институти у насъ, въ България, иматъ за целъ да създаватъ именно този бюрократически елементъ и, отъ друга страна, да си предвиждатъ баснословни, крзовски заплати, които не отговарятъ на податнитѣ сили на българския данъкоплатецъ и сѣ несъмѣстими съ днешнитѣ страшни, критични стопански и икономически условия. Азъ нѣма специално да се спирамъ на отдѣла държавни желѣзници — преждеговорившиятъ достатъчно описа положението на всички служби тамъ. Отъ страна на земеделската парламентарна група азъ ще констатирамъ, че въ този институтъ е насаденъ бюрократизъмъ, и че заплатитѣ не отговарятъ на ония заплати, които трѣбва да се получаватъ отъ всички държавни чиновници, и че заплатитѣ на висшия персоналъ въ държавнитѣ желѣзници иматъ за целъ обогатяване и облагодетелствование за смѣтка на низшитѣ чиновници, които изцѣло денонощно носятъ всичкия товаръ на плещитѣ си. Ние много пѣти, и въ миналото, при разискването на бюджетопроекта на желѣзницитѣ, сме се застъпвали за интереситѣ на този низшъ персоналъ. Искани сме увеличение на заплатитѣ на локомотивния персоналъ, на персонала по движението, които не знаятъ спо-

койствие и които денонощно работятъ въ услуга на тия желѣзници. Ние искаме именно тѣхното облагодетелствование. Но не е въпросътъ да се храни даденъ чиновникъ само съ обещания; не е въпросъ само да се казва, че въ идущия бюджетъ ще направимъ едно подобрене, както това бѣше миналата и по-миналата година. Азъ мисля, че най-много днесъ ние ще трѣбва да бждемъ реалисти, да съпоставимъ обещанията съ действията и съ реалнитѣ факти. Защото единъ чиновникъ, който получава мизерна заплата, който работи при пещъта на локомотива, който е изложенъ на всевъзможни атмосферни влияния, който се туберкулизира, който изнемогва заедно съ семейството си, този чиновникъ не може да бжде изправенъ, акуратенъ и да го държите морално и материално отговоренъ за всевъзможнитѣ щети, когато въ неговитѣ рѣце е повѣрена сѣдбата на пътницитѣ, които той вози по българскитѣ държавни желѣзници. Единъ инженеръ или началникъ на отдѣление въ тая дирекция, получаващъ баснословна заплата, независимо отъ образователния и служебния му цензъ, далечъ нѣма онази грамадна, колосална отговорност, която има желѣзничарътъ по движението или машинистътъ, който трѣбва да бди, за да предпазва отъ всевъзможни опасности живота на пътницитѣ, които се возятъ по желѣзницата. Изхождайки отъ интереситѣ на този низшъ персоналъ, ние искаме да го задоволимъ материално, за да го приобщимъ къмъ дѣлова работа, къмъ акуратностъ, къмъ прозорливостъ, къмъ по-голема осторожностъ при изпълнението на неговия дългъ. Това искаме както по отношение на локомотивния персоналъ и тоя по движението, така сѣщо и по отношение на станционния персоналъ, който тоже не е достатъчно възнаграденъ. Ако по отношение заплатитѣ на низшия персоналъ, както въ бюджетарната комисиия, така и въ пленума на Парламента и въ министерството, се гледа бащински, сѣщо тѣй бащински трѣбва да се погледне и на низшия персоналъ. Трѣбва да има градация, съобразно съ образователния и служебния цензъ, но тя трѣбва да бжде справедлива, за да отговаря на изискванията на службата и на интереситѣ на този персоналъ, който ще искаме да бжде образецъ въ този голѣмъ държавенъ сервисъ.

Г. Пъчевъ (д. ср): Както бѣше въ 1919 г.!

Н. Стамболиевъ (з. в): Минавамъ къмъ втория отдѣлъ отъ този бюджетъ, именно къмъ отдѣла „Постройка и поддържане на пристанищата“. Г. г. народни представители! Неотдавна имахъ случай да кажа думата на нашата парламентарна група върху политиката на правителството по постройката и поддържането на пристанищата у насъ. Когато говорихъ по законопроекта за търговското корабоплаване, спрѣхъ се достатъчно върху службата на нашитѣ пристанища, върху строежа и поддържането имъ, и се позовахъ на чужди статистики и на практиката въ други държави по корабоплаването и по обслужването на пристанищата. Но и тукъ сега, по бюджета, е мѣстото да видимъ какъ отиватъ срѣдствата, които се даватъ за постройка и за поддържане на пристанищата, и върши ли се действително щателна контрола отъ министра, въ чиито рѣце е този ресоръ, при изразходването на тѣзи срѣдства.

Г. г. народни представители! Предъ фактитѣ, които бодатъ въ очитѣ, предъ безжалостното и безцеремонно хвърляне на скѣпи държавни срѣдства, отдѣляни отъ коравия залъкъ на българския данъкоплатецъ, ние не можемъ да си затваряме очитѣ и да не протестираме за вълата контрола върху безцеремонното изразходване на държавнитѣ срѣдства. Ще посоча единъ конкретенъ примѣръ. Строимъ пристанище въ Акчаръ. То се строи подъ контрола и по плана на началника на дунавския секторъ, г. инженеръ Божиновъ. За това пристанище сѣ изразходвани милионни срѣдства. Това, което се строи презъ пролѣтътъ, после се развала. Назначи се анкета и, въпрѣки че се констатираха печални факти, не се намиратъ отговорни лица, които трѣбва да понесатъ дори углавна отговорностъ за безцеремонното пратосване на тия срѣдства и за тѣхното бездействие. Папкитѣ на анкетата се затварятъ въ чекмеджетата и до днесъ виждаме това лице да бжде ненаказано; най-малко, да му се иска смѣтка за това безбожно пилѣене на тѣзи срѣдства.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Азъ съжалявамъ, че г. министърътъ на желѣзницитѣ не Ви чува. Той би трѣбвало да защити единъ отъ най-добритѣ инженери, какъвто е г. Божиновъ. Какъ така ще разправяте Вие?

Н. Стамболиевъ (з. в): Никой не прѣчи на г. министра да слуша, но, може би, сега той се интересува отъ други въпроси. Азъ приказвамъ на Парламента.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Поискайте анкета, но недейте говори така.

Н. Стамболиевъ (з. в): Ако г. министърътъ не се интересува отъ въпроситѣ, които изнасяме, това говори зле и за него, и за правителството.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Вие не можете да нападате по този начинъ единъ такъв инженеръ, като г. Божиновъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Вземамъ актъ отъ това.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Тѣзи хора работятъ за държавата. Какъ можете да ги клеймите така! Г. инженеръ Божиновъ работи 30 години на държавата. Поискайте анкета, но не можете да го клеветите.

Н. Стамболиевъ (з. в): Има анкета, г. министре, и затуй повдигамъ този въпросъ, за да си вземе бележка г. министърътъ на железницитѣ и да отговори, какво е направилъ, и наказалъ ли е г. Божинова за тази му бездействие и за това пилѣне на държавни сръдства по постройката на пристанището въ Акчаръ. Затуй задавамъ този въпросъ — бждете спокойни.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Задайте въпроса, но недейте клевети!

Н. Стамболиевъ (з. в): Но, г. Данаиловъ, защо така прекавате?

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Защото имамъ право да Ви прекъсна, когато засѣгате честта на единъ държавенъ чиновникъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Вие защитавайте Вашитѣ чиновници.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Азъ защитавамъ всички чиновници.

Н. Стамболиевъ (з. в): Недейте се показва навсѣкжде като менторъ и свекърва. (Силни възражения отъ сговориститѣ)

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Г. председателю! Азъ моля да си оттегли думитѣ. Не може да ме нарича така. Азъ съмъ доста възрастенъ човѣкъ предъ него. Какъ така може да ме оскърбява?

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. г. народни представители! (Силно тропане по банкитѣ отъ сговориститѣ)

Председателътъ: (Звъни)

С. Димитровъ (д. сг): Да си оттегли думитѣ.

Г. Пъчевъ (д. сг): Не може да оскърбява министъръ. (Глъчка)

Председателътъ: (Силно звъни)

Н. Стамболиевъ (з. в): Милионни сръдства се пилѣятъ отъ редъ години...

Н. Кемилевъ (д. сг): Г. председателю! Правя предложение ораторътъ да си оттегли думитѣ. Що за скандалъ! (Силна глъчка. Тропането по банкитѣ отъ сговориститѣ продължава). Г. председателю! Има предложение да си оттегли думитѣ.

Председателътъ: Седнете си на мѣстото!

Н. Кемилевъ (д. сг): Нему (Сочи Н. Стамболиевъ) заповѣдайте да си седне на мѣстото.

П. Анастасовъ (с. д): Не е обидилъ никого. (Пререкания между П. Анастасовъ и нѣкои отъ сговориститѣ. Шумъ)

Председателътъ: (Силно звъни) Г. Стамболиевъ! Вие сте единъ отъ най-младитѣ депутати, а г. министърътъ е много по-старъ отъ Васъ, и нѣма да се урони Вашето достоинство, ако си оттеглите думитѣ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Не биваше и г. министърътъ, въ своята екзалтация, да ме пререкава по работи, които не познава.

Председателътъ: Какъ можете да му отправяте такива изрази, като свекърва и тѣмъ подобни? И въобще азъ съмъ констатиралъ не веднѣжъ, че Вие сте единъ отъ най-невъздържанитѣ оратори.

Н. Стамболиевъ (з. в): Моля, г. председателю, азъ не желая да ми даватъ атестация.

Председателътъ: Като председателъ, имамъ право да я направя.

Н. Стамболиевъ (з. в): (Възразява нѣщо)

Председателътъ: Оттеглете си думитѣ!

Н. Стамболиевъ (з. в): Азъ пѣкъ въобще констатирамъ, че Вие ме саботирате, за да ме изключите, както преди известно време ме изключихте беззаконно за три заседания. Азъ съмъ народенъ представителъ и мога свободно да говоря въ Парламента въ защита интереситѣ на избирателитѣ, които сж ме пратили. Вие нѣмате право да коригирате моитѣ думи.

Председателътъ: Вие можете да говорите така предъ тѣхъ, но тукъ Вие говорите предъ Парламента.

Н. Стамболиевъ (з. в): Азъ говоря въ Парламента за смѣтка на моитѣ избиратели и парламентарната ни група.

Председателътъ: (Силно звъни) Оттеглете си думитѣ, или ще Ви изключа!

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Това е най-лесното.

Н. Стамболиевъ (з. в): Приемамъ да бѣда изключенъ за това, че не сте позволили да кажа думата на своята организация.

Н. Топаловъ (д. сг): Тавански герой.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. г. народни представители! (Тропане по банкитѣ отъ сговориститѣ. Възражения отъ лѣвицата) Това нѣма да ме смути — бждете спокойни.

Председателътъ: (Къмъ лѣвицата) Вие, г-да, одобрявате ли поведението на вашия другаръ, да обидя единъ министъръ?

П. Анастасовъ (с. д): Той направи едно сравнение — може би остро, но не обидно.

С. Златевъ (з. в): Не е обидна дума. Азъ вѣрвамъ той не е смѣталъ съ това да обиди. Направи му честь.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Какво ще го оправдавате? Вие не можете да отговаряте за него.

Председателътъ: (Звъни) Не бива да се злоупотрѣбява съ свободата на говора въ Парламента.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. г. народни представители! Бждете спокойни. Никога не съмъ желалъ да обидя когото и да било, особено единъ министъръ. Азъ въобще уважавамъ своитѣ политически противници, когато сж лоялни въ борбата, като съмъ мислилъ, че и тѣ ще вършатъ сжщото.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Голѣма персона!

Н. Стамболиевъ (з. в): Ако ние нѣмаме по-голѣма отъ вашата професорска култура, все таки имаме достатъчно възпитание, за да можемъ да различимъ доброто отъ лошото. Азъ, напр., никога не бихъ изключилъ единъ депутатъ за три заседания, само защото искамъ да каже свободно думата на своята организация, така както вие постѣпихте по отношение на мене много безцеремонно презъ м. мартъ.

Председателътъ: (Звъни) Правя Ви бележка. Продължавайте!

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. председателътъ иска да се извиня, защото г. Данаиловъ твърди, че съмъ го билъ оскърбилъ. Най-малко него бихъ оскърбилъ; винаги съмъ го почиталъ като по-старъ отъ мене, както и той самъ каза, и не съмъ желалъ да го оскърбя. Г. Данаиловъ! И въ този моментъ азъ не желая да Ви оскърбявамъ; напра-

тивъ, отъ Васъ, като министъръ, очаквамъ, когато говоря, да гарантирате моята свобода.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Значи, да плещишъ каквото ти скимне!

Н. Стамболиевъ (з. в): Въ възбудено състояние Вие искахте да кажете, че азъ оскърявамъ г. Божиновъ. Азъ ще се изкажа и ще се аргументирамъ — бждете спокоенъ, г. Данаиловъ. Но при това Ваше пререкание, най-после, позволете и на мене да се екзалтирамъ въ момента и неволно да кажа, че като свекърва искате да завладѣте всичко тукъ. Въ такъвъ смисълъ азъ казахъ думата свекърва. Азъ не съмъ желалъ да Ви оскърявамъ. Ако, обаче, тази дума „свекърва“ Ви оскърява, въпрѣки че у насъ е на почитъ майката или бабата въ къщи, азъ си оттеглямъ думитѣ.

Отъ сговориститѣ: Е-й-й!

П. Анастасовъ (с. д): Хемъ искате да си оттегли думитѣ, хемъ — „хей-й-й!“

Н. Топаловъ (д. сг): Мълчи, бе!

П. Анастасовъ (с. д): Че ти какво представлявашъ? Ти ли ще заповѣдвашъ тукъ? Това не е полицейски участъкъ, да заповѣдвашъ на своитѣ агенти.

Н. Топаловъ (д. сг): Въ полицейски участъкъ азъ не съмъ билъ, но ти си билъ джандаринъ.

П. Анастасовъ (с. д): Мълчи, да не кажа за постройката на зданията. Да не отваряме старитѣ тефтери.

Н. Топаловъ (д. сг): Азъ искамъ да ги отворишъ. Иначе, ти си подлець.

П. Анастасовъ (с. д): Ти си подлець!

Н. Топаловъ (д. сг): Разкрий старитѣ тефтери! Защо мълчишъ? Подлецъ!

Председателтъ: (Звъни) Г. Стамболиевъ! Позволете още една бележка. За чиновника Божиновъ ще направите питане, а сега говорете конкретно по бюджетопроекта.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. председателю! Въмѣсто да ми осигурите правото да говоря, Вие ми правите бележка. Преждеговорившиятъ говори часъ и половина, а сега не позволявате да говоря за г. Божиновъ и да не го оскърявамъ. Азъ съмъ отправилъ питане къмъ г. министра за г. Минковъ, преди да бѣде назначенъ началникъ на Варненското пристанище, и той ми каза: откъде съмъ знаелъ неговитѣ намѣрения, та съмъ правилъ питане!

Министъръ П. Стайновъ: На питането Ви отговорихъ. Други питання не сте правили. Направете питане, ще Ви отговоря. На всички питання Ви е отговорено и сте поставяни на мѣсто.

Н. Стамболиевъ (з. в): Ами азъ нали Ви питахъ: вѣрно ли е, че ще го назначите? Вие казахте, че не е вѣрно, откъде съмъ знаелъ Вашитѣ намѣрения, а следъ три дни го назначихте! Азъ искахъ да се направи една икономия отъ 100.000 л. съ оставянето на тази служба г. Карастояновъ.

Но, г. г. народни представители, строежътъ на Русенското пристанище се започна презъ 1926 г. Петъ години наредъ съ милиони се хвърлятъ за това пристанище, обаче нито имаме пристанище, нито ще имаме такова. Защо? Защото стоещътъ и планътъ на пристанището не отговарятъ нито на изискванията на науката, нито на изискванията на практиката за строежъ на пристанище на Дунава.

Отъ сговориститѣ: Е-й-й!

Министъръ П. Стайновъ: Откога станяхте толкова голѣмъ специалистъ?

Т. Мечкарски (з. в): Откогато Вие, професоръ по административно право, станяхте министъръ на желѣзницитѣ.

Министъръ П. Стайновъ: Вие не сте ходили въ Русе.

Н. Стамболиевъ (з. в): Вземете си бележка и после ще ми отговорите — азъ затуй Ви задавамъ тия въпроси.

Но, г. г. народни представители, това пристанище нѣма да даде резултати, защото ние не вземахме примѣръ отъ строежа на пристанище на рѣка Дунавъ отъ германцитѣ, които презъ време на войната построиха пристанище до спиртната фабрика. И ромѣнитѣ строятъ пристанище на отсрещния брѣгъ, което дава резултатъ, защото е имало планъ. А ние всѣко лѣто чистимъ тинята, която носи рѣката Ломъ; къмъ острова Св. Матей правимъ една бариера, откъдето иде рѣка Ломъ, която съ своя наносъ задрѣства всичко, и ние всѣко лѣто чистимъ тинята, харчимъ срѣдства — 20% отъ работоспособността на работницитѣ, а също и разни съоръжения се хаятъ. Въ края на краищата работницитѣ се туберкулизиратъ и пристанище нѣмаме. Днесъ, обаче, има новъ планъ: ще се циментира коритото на рѣка Ломъ, за да се направи пристанище. Виждаме, че островъ Св. Матей се рони отъ едната страна; съ хиляди кубици чакълъ се хвърлятъ тамъ, обаче резултатъ нѣма.

Г. г. народни представители! Докога така безконтролно ще се пилѣе държавната пара, докога тъй безконтролно ще се повѣрватъ на неопитни хора разни планове и ръководство на постройки на пристанища, на хора, чиято опитностъ се свежда въ тия факти, които сж очебиени?

Н. Кемилевъ (д. сг): Не познавате работата.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. Кемилевъ! Вие сте отъ Русе и нѣма защо да се възмущавате отъ тая работа.

Н. Кемилевъ (д. сг): Азъ не се възмущавамъ, но казвамъ, че не познавате тая работа.

Н. Стамболиевъ (з. в): Островъ Св. Матей се рони.

Н. Кемилевъ (д. сг): Рони се отъ вътрешната страна, къмъ водата.

Н. Стамболиевъ (з. в): Застрашава да се срути, г. Кемилевъ. Затуй хвърляте хиляди кубици камъни, за да може да се запази.

Н. Кемилевъ (д. сг): Не е така.

Н. Стамболиевъ (з. в): Азъ съмъ го видѣлъ съ очитѣ си, но и така ми е предадено.

Н. Кемилевъ (д. сг): Това се прави, за да не отиватъ параходитѣ къмъ ромѣнския брѣгъ. Не познавате въпроса — заблудени сте.

Министъръ П. Стайновъ: Той не е ходилъ въ Русе.

Н. Стамболиевъ (з. в): Ходилъ съмъ. Нѣма значение това.

Н. Кемилевъ (д. сг): Какъ нѣма значение?

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. Кемилевъ! Азъ детайлно не Ви описвамъ този въпросъ, но казвамъ: петъ години се строи Русенското пристанище, но пристанище нѣмате и нѣма да имате.

Н. Кемилевъ (д. сг): Ще го имаме. Ще имаме мѣсто за зимовище на шлеповетѣ, за да не отиватъ да зимуватъ при ромѣнския брѣгъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Всѣка година се предвиждатъ по 5.000.000 л. за това пристанище. Г. г. народни представители! Защо не постройте пристанище тамъ, дето нѣмцитѣ бѣха го построили, при спиртната фабрика? Защо не вземете примѣръ отъ строежа на германцитѣ презъ време на войната, защо не вземете примѣръ и отъ ромѣнитѣ, които строятъ пристанище на отсрещния брѣгъ?

Н. Кемилевъ (д. сг): Защото, по силата на естественъ законъ, българскиятъ брѣгъ се рони. Не можемъ да накараме Дунава да тече по-силно къмъ ромѣнския брѣгъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Сега ще прекараме рѣка Ломъ въ циментирано корито. Колко милиони ще изхабимъ тамъ, Богъ знае.

Но, г. г. народни представители, да дойдемъ на другия по-печаленъ фактъ — за Варненското пристанище, бисерътъ на Черно-море.

Н. Кемилевъ (д. сг): То не е дѣло на Сговора.

Н. Стамболиевъ (з. в): Всъка година вие предвиждате милиони, за какво — за издигане нивото на вълнолома. Този вълноломъ, за който се дадоха милиони, се руши. За неговото поддържане се предвиждат ежегодно милиони, но къде отиват тия милиони? Тъ отиват за постройка на жилища, обаче жилища на работници нѣмаме — както и въ Бургазъ ги нѣмаме — а работниците и персональтъ по поддържането живѣятъ въ разни коптори. Срѣдства се предвиждатъ за поддържане на вълнолома, за неговото закрепване, защото нѣма да минатъ две-три години, и ние ще осъснемъ съ потъналъ вълноломъ, и после ще трѣбва да се даватъ десетки милиони за да се издигне наново този вълноломъ. Е добре, ако това е фактъ, че нѣма камъкъ, нѣма тухла поставена на вълнолома; къде сѫ тия милиони, които се предвиждатъ петъ години наредъ? Азъ искамъ да потвърдя, г. министре, че камъче не е поставено на този вълноломъ отъ тѣзи десетки милиона лева, които предвиждате въ продължение на толкова години. Нѣколко пъти ние подчертаваме това. Е добре, когато предвиждаме, на стр. 93, въ „отдѣлъ II — пристанища“, 3.400.000 л. за постройка на нови пристанища, поддържане, разширение и подобрене на съществуващитъ, тоя текстъ обхваща поддържането на тия пристанища и вълноломи. Г. л. народни представители! Това подчертава моята мисль, която изказахъ при разискванията по закона за корабоплаването, че нѣмаме гаранция, какво срѣдствата, които гласуваме — и сега предвиждаме толкова милиона лева — ще отидатъ за своето предназначение и ще могатъ да се поддържатъ пристанищата. Г. министрътъ на желѣзницитъ и пристанищата, когато се разискваше законътъ за търговското корабоплаване, ревностно защищаваше инженеритъ, ревностно защищаваше тезата за постройка и поддържане на пристанища. Г. министре! Ние сме съгласни, че трѣбва да има политика на строежъ на пристанища, но тази политика да не бѣде само на книга, а на дѣла, на реални факти.

Министръ П. Стайновъ: Значи, фактитъ не сѫ реални!

Н. Стамболиевъ (з. в): За постройката на пристанището въ Василико първоначално се гласуваха 7.000.000 л., втори пътъ се гласуваха 2½ милиона лева и сега се предвиждатъ още 3.000.000 л. за довършването на това пристанище. Значи, досега се гласуватъ всичко 12½ милиона лева. Азъ бѣхъ въ туй пристанище, провѣрихъ съмъ работитъ му и поздравлявамъ инженеритъ и техническия персоналъ.

Министръ П. Стайновъ: Най-после признахте, че разбиратъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Не съмъ противъ тѣхъ. Преди малко искахте да ме поставите въ кавга съ инженеритъ, но не успѣхте.

Нѣкой отъ сговориститъ: Преди малко казахте, че не разбиратъ нищо. Това иска да ти напомни г. министрътъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Видѣхъ при какви условия въобще работятъ. Но по-важно е да се знае, дали има планъ въ тази работа и дали тѣзи срѣдства, които сме гласували, сѫ отивали по своето предназначение. Пристанището въ Василико още не е довършено, а, когато гласувахме 7.000.000 л. отъ бѣжанския заемъ и после допълнително още 2½ милиона лева, казваше се, че ужъ ще се довърши, и, като не е довършено, сега въ бюджета се предвиждатъ още 3.000.000 л., които, обаче, по моята скромна преденка, въпрѣки че не съмъ компетентенъ, не сѫ достатъчни.

И. Лѣкарски (д. сг): Щомъ не сте компетентенъ, въз основа на какви данни преценихте, че не сѫ достатъчни?

Н. Стамболиевъ (з. в): Питахъ сведущи по тази материя хора.

Д-ръ В. Бурилковъ (д. сг): Г. Стамболиевъ! Вѣрно е, че нѣма да стигнатъ, но пристанището въ Василико се работи по единъ планъ, установенъ много строго, много научно, много практично. Тази постройка прави честь на българското строителство и не е умѣстно отъ тукъ да отправяте упрѣкъ именно по нея. Има планъ, който е проученъ и въ финансово, и въ техническо отношение. Постройката прави честь и на техници, и на финансиста.

Н. Стамболиевъ (з. в): Не сте ме разбрали. Азъ казахъ, че прави честь на тѣзи хора, които извършватъ този строежъ. Азъ поздравлявамъ тази инициатива, не упрѣквамъ. Ние сме изказали нашето гледище по строежа и по поддържането на пристанищата. Ние не осждаме инициати-

вата за тази постройка. Напротивъ, искаме въ скоро време довършването на пристанището и на пжтищата въ този край.

И. Лѣкарски (д. сг): Вие само ги искате, а ние ги правимъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Ние искаме да се поддържа каботажната служба на Българското параходно дружество, за да може този край да има връзка съ най-близкия центръ — Бургазъ. Но тукъ въпросътъ е, дали тѣзи 3.000.000 л., които даваме на часъ по лъжичка, ще бѣдатъ достатъчни!

Д-ръ В. Бурилковъ (д. сг): Не сѫ достатъчни. И въ следнитъ бюджети ще бѣдатъ предвидени нови суми, защото Василковското пристанище трѣбва да се постави въ връзка съ Кюприя и Ахтополъ, които ще обслужва.

Н. Стамболиевъ (з. в): Смѣтката на инженеритъ първоначално е била, че сѫ нуждни 7.000.000 л. Следъ това даватъ се допълнително 2½ милиона лева и пакъ заявяватъ, че не сѫ достатъчни.

Министръ П. Стайновъ: Смѣтката на инженеритъ е била, че това пристанище ще коштува 20.000.000 л., но ние не можемъ веднага да намѣримъ толкова пари. Не ги обиждайте. Вие се нахвърлихте противъ г. Божинова, но той го строи. Сега Вие поздравлявате инженеритъ за този строежъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. министре! Защо поглеждаме на въпроситъ така едностранчиво? Нима ако г. Божиновъ съ своята дейность, като началникъ на отдѣлението за пристанищата, направи чудеса въ всички пристанища въ България и извърши нѣколко престѣпления, трѣбва да оправдаемъ това престѣпление съ дейността му въ другитъ пристанища? За престѣплението — наказание; за добритъ дѣла — похвала. Тѣй разбираме ние. Недейте говори, че съмъ противъ г. Божинова изцяло. Не го познавамъ, знаа само, че е началникъ. Азъ критикувамъ системата и политиката. Недейте схваща въпроситъ така партизански — че ние сме противъ чиновницитъ, противъ инженеритъ, както нѣкога г. Ляпчевъ бѣше казалъ, че сме противъ докторитъ.

Когато се разискваше законопроектътъ за търговското корабоплаване, азъ говорихъ за българското търговско параходно дружество „Постоянство“ въ Варна. Така сѣщо и преди две години, когато гласувахме одобряването на договора между държавата и параходното дружество, разкрихувахъ порядкитъ въ това дружество, хазайниченето, което цари тамъ, да се увеличаватъ тантиемитъ чрезъ намаляване разходите по баланс. Нѣма да се повръщамъ на този въпросъ. Онези день говорихъ по назначаването на директора, не за да критикувамъ г. Кънева, а за да изтъкна действията и политиката на това дружество. То е автономно, но преди всичко стопански институтъ. Авъ стопанскитъ институти не трѣбва да играе роля партизанството, влиянието, давлението отъ близки лица отъ отговорни и неотговорни правителствени фактори, отъ отдѣлни партизани и пр. Ние искаме да издигнемъ този институтъ на нужната висота. Той не трѣбва да бѣде бюрократически, защото чрезъ него ще провеждаме нашата стопанска политика. И затова, когато ще гласуваме субсидии за това дружество, трѣбва да кажемъ, като какво трѣбва да бѣде то, по каквитъ разбирания, и какви срѣдства трѣбва да се даватъ за него.

Г. г. народни представители! Никога не сме били противъ даването на субсидии отъ държавата на туй параходно дружество. Ние сами сме допринесли за закрепването му. Дружеството не отрича, че земеделското правителство нѣкога стана причина, чрезъ субсидията, която му даде, да си купи два парахода. То и днесъ признава това. И днесъ ние не правимъ демагогия, като говоримъ за икономии въ това дружество, напротивъ, искаме да подкрепимъ този стопански институтъ. Но като искаме да го подкрепимъ материално, това още не значи, че трѣбва да му позволимъ да си разпаше пояса, да пилѣе тѣзи субсидии, които взема, или да ги използва за лични цели и облагодетелствувания. Както въ миналото съмъ казвалъ, така и сега казвамъ, държавата, представлявана отъ правителството, като членъ на това дружество, трѣбва да бѣде обективна, не трѣбва да поставя партизански, не трѣбва на едни да мига, а на други да се противопоставя. Ние мислимъ, че на този институтъ ще трѣбва да се даде пълна автономность, за да може той да изиграе ролята, за която е създаденъ. Знаемъ какви разхищения сѫ ста-

вали, знаем процеситъ около тантиемитъ и пр. Днесъ се казва, че назначенията въ това дружество ставали по настояването на г. министъръ Стайновъ. Азъ и по-рано казахъ това на г. министъра, той се помъчи да ме опровергае, но когато фактитъ сж налице, азъ мисля, че опроверженията му сж безъ значение. Азъ лично оставамъ съ убеждението, че това назначение е станало мимо желанието, мимо волята на болшинството акционери въ параходното дружество. Но по тоя въпросъ нѣма какво повече да приказвамъ.

Ние се натъкваме и на една грѣшка. Тя се свежда къмъ следното. Въ § 30 отъ разходния бюджетъ на пристанищата се предвиждатъ 19.000.000 л. субсидия на Българското търговско параходно дружество. Обаче Народното събрание прие на 24 мартъ т. г. едно предложение за нѣкои измѣнения и допълнение на договора за правоотношенията между държавата и Българското търговско параходно дружество въ Варна, съгласно алинея втора на § 1 отъ което предложение субсидията на дружеството отъ 19.000.000 л. се увеличи на 20.541.000 л.

Д-ръ В. Бурилковъ (д. сг): Сумата е поправена вече.

Н. Стамболиевъ (з. в): Толкозъ по-добре, но азъ мисля, че сумата въ бюджета не е уеднаквена съ гласуваното предложение.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. сг): Коя сума?

Н. Стамболиевъ (з. в): Субсидията на параходното дружество.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. сг): 19.000.000 си остава.

Н. Стамболиевъ (з. в): Значи, пакъ 19.000.000 л. си остава. По тоя поводъ искамъ да кажа, че Българското параходно дружество изтъква, какво обслужването на крайбрежната служба съ парахода „Евдокия“ става вече неизносно, защото приходитъ не могатъ да покриватъ разходите. Затова то поиска увеличение на субсидията съ нѣколко десетки лева на мила — мисля, че искаше 185 л. на мила, когато миналата година сж давани 125 л. на мила.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. сг): Предложението бѣше гласувано завчера.

Н. Стамболиевъ (з. в): По тоя поводъ г. министърътъ на желѣзницитъ бѣше внесълъ едно предложение, съ което искаше увеличаване на субсидията. Миналата година тя е била, както ви казахъ, 19.000.000 л., а съ предложението бѣ увеличена на 20.540.000 л., значи, увеличи се съ 1.540.000 л. Обаче въ бюджетарната комисия тая грѣшка не е изправена, защото нѣмало срѣдства, за да предвиди субсидия 20.540.000 л., и сега г. докладчикътъ потвърждава това.

Г. г. народни представители! Ние тукъ, въ Народното събрание, сме взели вече едно решение, което предпоставя гласуването на бюджета. Това решение е взето отъ Парламента преди нѣколко дена. Може ли сега да не се съгласува бюджетътъ съ това решение, щомъ като бюджетътъ се гласува следъ решението, и да влизаме въ противоречие съ едно решение, което е вече законъ за насъ, и да не може параходното дружество да се възползува отъ тая субсидия, а да му се отпускатъ 1.540.000 л. по-малко? Азъ съмъ далечъ отъ мисълта да облагодетелствуваме параходното дружество, но искамъ да обърна вниманието ви на формалната страна на въпроса, за да не изпадне въ смѣшно положение — да се каже, че се гласуватъ тукъ закони, че се взематъ решения, но тия закони и решения се отмѣняватъ съ бюджета.

И. Лѣкарски (д. сг): Допълнително ще отустнемъ останалата сума.

Н. Стамболиевъ (з. в): Но г. докладчикътъ ни казва, че сж предвидени 1.540.000 л. по-малко.

И. Лѣкарски (д. сг): Въ течение на годината ще се даде допълнително.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. министърътъ на финанситъ каза, че не може да предвиди 1.540.000 л. повече за параходното дружество, защото нѣма откъде да вземе срѣдства. Азъ не знамъ какъ ще мотивира г. министърътъ на желѣзницитъ това намаление, но мисля, че ще бжде отъ полза, ако увеличимъ субсидията на дружеството, за да не се излагаме, защото имаме вече едно взето решение, което

не бива да остане бѣла хартия. Нека сега въ бюджета поправимъ тая грѣшка, ако, разбира се, това е възможно.

Г. г. народни представители! Идеамъ на въпроса за персонала по пристанищата. Азъ и миналата година казахъ, че въ Дирекцията на пристанищата и корабоплаването има голѣмъ баластъ отъ чиновници. Така, напр., въ Дирекцията на пристанищата и корабоплаването има единъ директоръ-инженеръ, единъ началникъ на отделение за изучаване и постройка на пристанища единъ инженеръ-инспекторъ, втори старши инженеръ, трети инженеръ и т. н.

И. Лѣкарски (д. сг): Знаемъ бюджета — чели сме го.

Н. Стамболиевъ (з. в): Въ това отделение сж на служба 11 човѣка. Въ отделението за експлоатация на пристанищата има 9 човѣка: единъ началникъ на отделение, инженеръ-инспекторъ и пр. Въ отделението за корабоплаването сжщо: началникъ на отделение, единъ инспекторъ по корабоплаването се заличава, понеже минава като началникъ на отделение, единъ касиеръ и т. н. — 6 човѣка. Въ Варненското пристанище виждаме следнитъ длѣжности: началникъ на пристанището — инженеръ, виждаме втори неговъ помощникъ — инженеръ, виждаме трети инженеръ, чиято длѣжностъ досега не е била заета.

Министъръ П. Стайновъ: Намаляватъ се. Не видѣхте ли, че се намаляватъ?

Н. Стамболиевъ (з. в): Трима инженери сж, г. министре.

Министъръ П. Стайновъ: Единиятъ се намалява. Не видѣхте ли? Не сте чели бюджета.

Н. Стамболиевъ (з. в): Още единъ инженеръ виждамъ тукъ.

Министъръ П. Стайновъ: Единъ се намалява.

Н. Стамболиевъ (з. в): Не зная, че се намалява. Въ бюджетарната комисия не чухъ, че се намалява. Ако се намалява, толкозъ по-добре. Тогава азъ ще се откажа отъ предложението си, което щѣхъ да направя. Но тукъ виждамъ единъ инженеръ, помощникъ на началника на пристанището, и трети инженеръ, и това ми дава основание да заключа, че нѣма намаление.

Министъръ П. Стайновъ: Ето бюджета. (Показва го) Вижте, че се намалява.

Н. Стамболиевъ (з. в): Азъ говоря за Варненското пристанище, г. министре. Тамъ има единъ помощникъ на началника на пристанището, инженеръ. Всичко трима инженери. И понеже работата е намалена, мисля, че тия длѣжности сж излишни.

Министъръ П. Стайновъ: Има намаление въ отделението за изучаване, има намаление и въ отделението за експлоатация. Въ отделението за изучаване единъ инженеръ е по-малко. Въ отделението за експлоатация — сжщо, а въ отделението за корабоплаване имаме трима инженери по-малко.

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. г. народни представители! Въ Варненското пристанище оставатъ трима инженери. Може да има на друго мѣсто съкращения, но въ Варненското пристанище нѣма. Имаше намаление миналата година съ единъ, но сега се предвиди още единъ и ставатъ трима. Това е г. инженеръ Топаловъ, за когото преди известно време, говорейки по закона за търговското корабоплаване, азъ казахъ нѣколко думи. Сега пакъ ще повторя, че тоя инженеръ е назначенъ по бюджета на служба въ Варненското пристанище, а фактически е на служба въ Дирекцията на пристанищата въ София.

И. Лѣкарски (д. сг): Значи, има работа.

Н. Стамболиевъ (з. в): Моля ви се. — Ако Дирекцията на пристанищата има нужда отъ тоя инженеръ тукъ, да си го предвиди, а не да фигурира по бюджета въ Варна, а фактически да работи тукъ.

Въ Бургаското пристанище имаме сжщо единъ началникъ на пристанището — инженеръ, следъ това имаме втори инженеръ — неговъ помощникъ, следъ това трети инженеръ съ седалище въ каменоломната „Атия“, старши технически кондукторъ, технически кондукторъ и т. н.

Въ пристанището въ Василико, за което говорихъ преди малко и което всички искаме да бжде довършено, виж-

дамъ, че се правятъ съкращения, които не сж съвмѣстими съ самата работа. Когато казваме, че трѣбватъ усилия и сръдства, материални и физически, ние виждаме, че г. министърътъ заличава единъ пристанищенъ приставъ-морякъ и единъ старши морякъ, каквито миналата година е имало въ Василиковското пристанище, а предвижда други длѣжности — старши морякъ, надзиратели и тр.

Г-да! Василиковското пристанище сега се строи. Тамъ, където ще трѣбва да създаваме традиция да спиратъ параходитѣ, не трѣбва да виждаме длѣжности, като секционенъ инженеръ и т. н., а да нѣмаме моряци, които да обслужватъ на параходитѣ, които сега приставатъ далече отъ брѣга и които трѣбва да бждатъ посрѣщани и изпращани. Досега тамъ е имало моряци — единъ пристанищенъ приставъ-морякъ и единъ старши морякъ, но сега г. министърътъ ги зачерква. Ние желаемъ да бждатъ възстановени тия длѣжности, като бждатъ заличени старши технически кондукторъ и старши надзирателъ. Назначенъ е фаропазачъ въ Василиковското пристанище, а фаръ нѣма! Ако е необходимо, отъ гледна точка на икономии, да се съкратятъ известни длѣжности, азъ нѣмамъ нищо противъ да бждатъ съкратени, обаче пристанищниятъ приставъ и старшиятъ морякъ, тия чисто моряшки длѣжности, трѣбва да бждатъ възстановени въ Василиковското пристанище.

Председателътъ: Завършете, г. Стамболиевъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Завършвамъ. Г. г. народни представители! Има още една такава служба, която, споредъ нашето разбиране, е излишна — инженеръ по поддържане дълбочинитѣ на Дунава.

Министъръ П. Стайновъ: Това е най-важната служба за Дунава — да знаемъ дълбочинитѣ му.

Н. Стамболиевъ (з. в): Но изглежда, че толкова добре сме ги изучили, че се събори едно пристанище.

Министъръ П. Стайновъ: Какво разбирате Вие отъ постройка на пристанища, та критикувате?

Н. Стамболиевъ (з. в): Азъ гледамъ фактитѣ.

Министъръ П. Стайновъ: Ще давате акълъ Вие! Като чели специалиститѣ нѣматъ по-голъма опитностъ отъ Васъ. Трѣбва да гледаме ромѣнитѣ и да не мислимъ, че тѣ сж патки. Ще излѣзе, че тѣ не сж по-опитни отъ насъ и че не трѣбва да се учимъ отъ тѣхъ.

П. Анастасовъ (с. д): (Къмъ министъръ П. Стайновъ) Ти откога почна да изучавашъ пристанищата и да познавашъ тѣхнитѣ служби?! И ти имашъ толкова познания, колкото има и той. Ти можешъ да знаешъ по административното право нѣщо за околийскитѣ началници.

Н. Стамболиевъ (з. в): Азъ нѣма да си послужа съ иронията на г. министра. Азъ зная, че той винаги менторски постъпва въ всички случаи. Откакто стана министъръ, голѣмъ човѣкъ стана и започна да приказва така!

И. Лѣкарски (д. сг): Недейте приказва така, г. Стамболиевъ, защото Вие самъ признавате, че не сте компетентенъ. Говорите за службата инженеръ по поддържане дълбочинитѣ на Дунава, безъ да знаете какво е предназначението на тоя инженеръ. Заслужихте такъвъ отговоръ, защото Вие го предвижихте съ Вашето поведение.

Н. Стамболиевъ (з. в): Въ всѣки случай той, като министъръ, не трѣбва да отговаря така. Той трѣбва да уважава ораторитѣ, да ги изслуша, да си взема бележки и после да имъ отговори, но атестатъ да дава, това поне, за наша честъ, нѣма да му позволямъ.

И. Лѣкарски (д. сг): Съ Вашето поведение Вие заслужихте тоя отговоръ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Ние искаме еднакво да обръщате внимание и на ораторитѣ, и на министритѣ, когато оскърбяватъ. Вие, г. министре, питате откъде съмъ запознатъ съ тия въпроси. Ами Вие, като министъръ, познавате ли всестранно Вашия ресоръ и откъде разбирате тия въпроси? Ако не е г. Божковъ, Вие нѣма да имате тия познания. Вие имате тия познания благодарение на г. Божкова, който Ви е и дѣсната, и лѣвата ръка. Недейте ни оскърбява.

Министъръ П. Стайновъ: Вие не сте пристанищенъ инженеръ, а данате умъ. Знаи, по-голъмъ капацитетъ сте отъ пристанищнитѣ инженери по пристанищнитѣ въпроси!

Н. Стамболиевъ (з. в): По Вашата компетентностъ, като професоръ по административно право, ще Ви сваля шапка. . . .

П. Анастасовъ (с. д): Не само тамъ, но и по печата на Външното министерство.

Н. Стамболиевъ (з. в): . . . но по въпроси, свързани съ желѣзницитѣ и пристанищата, иматъ думата перспективнитѣ директори, които сж по-компетентни отъ Васъ. Недейте оскърбява тогава насъ. Вие считате себе си за всеведущъ, а на насъ отнемате правото да знаемъ нѣщо. (Възгласи отъ сговориститѣ. Глъчка)

Председателътъ: (Звъни)

Н. Стамболиевъ (з. в): Г. г. народни представители! Ние ползжително твърдимъ, убедени сме, че ако е въпросъ да се правятъ икономии, г. министърътъ ще се съгласи да направи тая икономия, като закрие службата „инженеръ по поддържане дълбочинитѣ на Дунава“, за което азъ ще направя и предложение, която длѣжностъ, по наша преценка, днесъ стои незаета. Ако е нужно да измѣрваме дълбочинитѣ на Дунава, тая служба трѣбваше да съществува и миналата година. Имаше ли я миналата година?

Министъръ П. Стайновъ: За нещастие, нѣмахме я.

Н. Стамболиевъ (з. в): Щомъ не сте я имали, не трѣбваше да предвиждате сега суми за нея.

Азъ протестирахъ и направихъ питане къмъ г. министра, когато той смѣни г. Кънева, като началникъ на Варненското пристанище, и го прати въ параходното дружество, а на негово мѣсто назначи г. Минковъ, началникъ на Бургаското пристанище. Още тогава попитахъ г. министра, ако искаме да направимъ икономии, ще е ли моментътъ сега да ги направимъ съ възвръщането на г. Стояновъ, бившъ началникъ на Варненското пристанище, за когото открихме нова служба — инспекторъ по черноморското крайбрежие и за да откриемъ длѣжностъ за г. Къневъ? Азъ казахъ и тогава, че щомъ се назначава г. Къневъ въ параходното дружество и длѣжността му началникъ на Варненското пристанище остава открита, нека г. Стояновъ изпълнява едновременно дветѣ служби — началникъ на Варненското пристанище и инспекторъ по черноморското крайбрежие, което не изисква такъвъ щателенъ контролъ и постоянна обиколка, каквато фактически и не се прави — поне това виждаме и знаемъ. Г. министърътъ, обаче, ми отговори: „Откъде знаете, че ще премѣстятъ г. Минкова? Когато го премѣстятъ, тогава правете питане“ Г. г. народни представители! Ние затуй правимъ питаня, за да предотвратяваме работи, които не трѣбва да ставатъ. Азъ казахъ тогава, че, доколкото ми се простиратъ сведенията, така ще бжде. Но г. министърътъ не се съгласи да направи тая икономия отъ сто хиляди лева, хемъ г. Минковъ да дойде тукъ и да изпратимъ другъ на негово мѣсто, хемъ да остане г. Стояновъ. Ние само констатираме фактитѣ. Ние съжаляваме, че държавнитѣ сръдства така безцеремонно се пилѣятъ и въ случаи, когато имаме възможностъ да ги икономисваме. И тукъ сте пакъ така бездейни, г. министре.

Азъ правя предложение длѣжността „инженеръ по поддържане дълбочинитѣ на Дунава“ да се заличи.

Г. г. народни представители! Нѣма да приказвамъ повече по тия въпроси, защото изглежда, че когато констатираме факти, винаги оттамъ (Сочи болшинството) подскочатъ и апострофиратъ, но, заключавайки, само съ нѣколко думи ще кажа, че и тукъ, въ този бюджетъ, има аномалии както по отношение на персонала, така и по отношение на заплатитѣ. Така, напр., за началника на работилницата и хелинга, машиненъ инженеръ, въ бюджета се предвижда 5.950 л. месечна заплата, когато други инженери получаватъ по 7.000 л. месечно. Къде е системата, къде е уеднаквяването на заплатитѣ съ огледъ на образователния и служебния цензъ, класъ и категория, г. министре?

И. Лѣкарски (д. сг): И длѣжностъ има!

Н. Стамболиевъ (з. в): Началникъ на работилницата и хелинга, машиненъ инженеръ, доколкото ми се простиратъ сведенията, е г. Маджаровъ. Азъ познавамъ тоя го-

сподинъ. Далечъ съмъ отъ желанието да го толерирамъ, да го защитавамъ, но понеже зная каква служба изпълнява, каква работа върши, азъ никога нѣма да се съглася да виждамъ по-млади инженери отъ него, даже помощници, да получаватъ повече отъ него. Напр., началникътъ на Бургаското пристанище, г. Ранковъ, по-младъ по старшинство отъ него, получава 7 000 л. месечно, а г. Маджаровъ 5.950 л.

Министъръ П. Стайновъ: Дватама еднакви инженери ли сѣ? Ако се не лъжа, единиятъ е машиненъ, а другиятъ — строителенъ.

Н. Стамболиевъ (з. в): Началникътъ на работилницитѣ и хелинга, г. Маджаровъ, е машиненъ инженеръ.

Министъръ П. Стайновъ: Началникътъ на Бургаското пристанище е строителенъ инженеръ. Това сѣ два различни клона.

Н. Стамболиевъ (з. в): Но има едни и сѣщи служби, въ една и сѣща категория, а заплатитѣ имъ не сѣ еднакви. Позовахъ се на тоя фактъ, за да констатирамъ, че нѣма уеднаквяване на заплатитѣ въ зависимостъ отъ образоваността.

Въ заключение азъ изказвамъ недоволството на нашата парламентарна група отъ това безцеремонно пилѣене на срдцствата по постройка на пристанища и отъ тази нееднаквостъ въ заплатитѣ, отъ ощетяване на низшия персоналъ, било отъ желѣзницитѣ, било отъ пристанищата, и отъ липсата на грижи по поддържането на пристанищата.

Накрай азъ правя следнитѣ предложения:

На стр. 74 по чл. 30, субсидията на Българското търговско параходно дружество отъ 19.000.000 л. да се увеличи на 20.540.000 л.

На стр. 77, длѣжността „инженеръ при Варненското пристанище“ да се закрие, като ненуждна.

На стр. 79, въ Василиковското пристанище, да се закриятъ длѣжноститѣ „технически кондукторъ“ и „старши надзирателъ“, като отъ икономитѣ се предвидятъ длѣжноститѣ „пристанищенъ приставъ-морякъ“ съ заплатата 2.850 л. месечно и „старши морякъ“.

На стр. 80, длѣжността „инженеръ по поддържане дѣлбочинитѣ на Дунава“ да се зачеркне, като ненуждна и незаета досега.

Г. г. народни представители! Азъ ще моля всички тия предложения, които ще дадатъ икономии по бюджета, да бѣдатъ приети.

Председателъ: Ще пристѣпимъ къмъ гласуване. Направени сѣ следнитѣ предложения за измѣнение на обяснителнитѣ таблици къмъ бюджета на българскитѣ държавни желѣзници отъ народния представителъ г. Нейковъ: (Чете)

„Стр. 24. Чл. 9, буква в. Месечната заплата на кантонеритѣ да се предвиди въ размѣръ на 2.070 л.“

Който приематъ направеното предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 25. Чл. 9, буква г. Месечната заплата на надзирателитѣ на чети да се предвиди на 2.700 л.“

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 25 Чл. 9, буква г. Постояннитѣ работници по поддържането получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 1.900 л. Старшитѣ работници получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.300 л.“

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 29. Чл. 18. Локомотивнитѣ машинисти получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 3.300 л. Локомотивнитѣ огняри получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 2.960 л.“

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 31. Чл. 18. Месечната заплата на водоснабдителитѣ (помпиери) да се предвиди въ размѣръ на 2.760 л. Локомотивнитѣ чистачи получаватъ месечна заплата 2.300 л. Общитѣ работници вжлениари получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 1.900 л.“

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 32. Чл. 18. Ревизоритѣ на вагони получаватъ месечно 3.040 л. Старшитѣ ревизори получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 3.140 л. Вагонопазачитѣ получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.760 л.“

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Самиятъ г. Нейковъ отсъствува.

Х. Баралиевъ (с. д): Ние сме тукъ и поддържаме тия предложения.

П. Анастасовъ (с. д): Нѣма значение, че г. Нейковъ не е тукъ. Ние поддържаме тѣзи предложения. Тѣ сѣ отъ името на парламентарната ни група.

Председателъ: (Чете) „Стр. 35. Чл. 23 А. Контрольоритѣ по движение и разследване при инспекциитѣ получаватъ месечна заплата 4 200 л.“

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 36. Чл. 23 Б. Маневриститѣ получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 2.530 л. Старшитѣ маневристи — 2.760 л. Стрелочницитѣ получаватъ месечна заплата въ размѣръ 2.070 л. Преносвачитѣ получаватъ месечна заплата — 1.860 л.“

Министъръ П. Стайновъ: Тукъ се изпада въ една грѣшка. Съгласно закона за уредбата и управлението на българскитѣ държавни желѣзници, таблицитѣ не се гласуватъ.

С. Мошановъ (д. сг): Тѣ се гласуваха, обаче грѣбва да се каже, че е направена грѣшка, за да не се създава прецедентъ.

Председателъ: Има направени предложения, трѣбва да се гласуватъ.

С. Мошановъ (д. сг): Направена е грѣшка, защото, съгласно специалния законъ за уредбата и управлението на българскитѣ държавни желѣзници, таблицитѣ не се гласуватъ.

Председателъ: По таблицитѣ има предложения. г. Стойчо Мошановъ, и трѣбва да се гласуватъ.

П. Анастасовъ (с. д): Председателството си знае работата.

С. Мошановъ (д. сг): Г. председателю! Вие можете да продължите гласуването, понеже се започна, но трѣбва да се знае, че въ чл. 25, алинея втора отъ закона за уредбата и управлението на българскитѣ държавни желѣзници е казано: (Чете) „За сведение, къмъ съответнитѣ глави на бюджета се прилагатъ обяснителни таблици за разходитѣ, за персонала и за приходитѣ“.

Министъръ П. Стайновъ: Тукъ само общата сума се намалява или се увеличава.

С. Мошановъ (д. сг): Съ гласуването на тия предложения се пререшава въпросътъ.

Председателъ: Но разисквания сѣ станали по тия предложения.

С. Мошановъ (д. сг): Разисквания могатъ да ставатъ, за да се убедятъ народнитѣ представители, дали ще се увеличи общиятъ кредитъ, но не може да се правятъ и предложения.

Председателъ: Въ чл. 1 отъ закона за бюджета на българскитѣ държавни желѣзници и пристанища за 1931/1932 финансова година е предвидена обща сума на разходитѣ, които сѣ показани по-подробно въ таблицитѣ къмъ бюджета. Щомъ се правятъ предложения за измѣнения въ таблицитѣ, безспорно, засѣга се и самиятъ членъ.

Министъръ П. Стайновъ: Тѣзи предложения изискватъ и съответно увеличение на кредита. А тамъ е специалността на закона за режима на желѣзницитѣ, че това е недопустимо.

Н. Стамболиевъ (з. в): Ами ако пленумътъ желае да коригира нѣщо?

С. Мошановъ (д. сг): Или ще го приеме, или ще го отхвърли.

Н. Стамболиев (з. в): Ами ако иска да направи известна корекция?

Министър П. Стоянов: Аз ви моля да вникнете в особената идея на специалния закон за железниците, който иска да създаде единъ особенъ режимъ за железницата. Иначе няма смисъл да се отдѣля бюджетътъ на железниците отъ общия държавенъ бюджетъ. Шомъ, обаче, е приетъ особенъ режимъ за железниците, по този режимъ се гласува бюджетътъ съ общъ кредитъ, а таблицитъ се прилагатъ само за сведение.

Р. Василевъ (д. ст): Шомъ се почна гласуването, нека се продължи.

Председателътъ: Азъ не мога да процедирамъ друго-яче.

Р. Василевъ (д. ст): Азъ искамъ да кажа, че трѣбва да се продължи гласуването, защото има направени измѣнения и отъ бюджетарната комисия, които се докладваха отъ г. докладчика, и тѣ трѣбва да се гласуватъ. Ако има, обаче, предложения за увеличение на кредита, тѣ не могатъ да се гласуватъ, шомъ няма г. министърътъ на финанситъ тукъ и ако не сж прегледани отъ бюджетарната комисия.

Председателътъ: Които приематъ предложението на г. Нейковъ, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Г. Нейковъ предлага още: (Чете) „Стр. 78 — пристанища. Чл. 6. Майсторитъ специалисти получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 3.300 л.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 79 — пристанища. Чл. 6. Моряцитъ получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 2.070 л. Общитъ работници, калфитъ, лампиститъ, пазачитъ и ношнитъ пазачи получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 1.900 л.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 36. Чл. 23 Б. Чиновницитъ по движение и търговската служба получаватъ месечна заплата въ размѣръ 3.300 л. Касиеритъ, калкулантитъ и експедиторитъ при гара и влагалища София и въ първостепеннитъ гари и влагалища получаватъ месечно 3.580 л.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 46. Чл. 23 И. Началницитъ на влаковетъ образуватъ една обща група и получаватъ месечна заплата въ размѣръ 3.040 л. Кондукторитъ на влаковетъ получаватъ месечно 2.800 л. Спирачитъ получаватъ месечна заплата 2.070 л.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 52. Чл. 31. Партийнитъ майстори получаватъ месечна заплата въ размѣръ на 3.750 л. Майстори-специалисти получаватъ месечно — 3.300 л. Дѣломайстори — 4.200 л.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Чл. 6 и 7 отъ закона за бюджета на държавата не се прилагатъ по ведомството на българскитъ държавни железници и предвиденото въ бюджета намаление на заплатитъ по тѣзи членове на железничаритъ се премахва — стр. стр. 21, 25, 26, 33, 48, 50, 54, 57, 63 и 82.“

С. Мошановъ (д. ст): Да, такова предложение може да се направи.

Председателътъ: Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Народниятъ представител г. Никола Стамболиевъ прави следнитъ предложения, а именно: (Чете)

„Чл. 30. Стр. 74. Субсидията на Българското търговско параходно дружество отъ 19.000.000 се увеличава на 20.540.000.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 80. Длъжността инженеръ по поддържане дълбочинитъ на Дунава се зачерква, като ненужна и незагата досега.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

С. Мошановъ (д. ст): По никой начинъ не може да се гласуватъ тия предложения. Това е противозаконно.

Председателътъ: (Чете) „Стр. 77а. Длъжността инженеръ при Варненското пристанище се закрива, като ненужна.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 79. Василиковско пристанище. Закриватъ се длъжноститъ технически кондукторъ и старши надзирателъ; като отъ тия икономии се предвидятъ длъжноститъ пристанищенъ приставъ — морякъ съ заплата 2.850 л. месечно и старши морякъ.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема. (Чете)

„Стр. 78. Помощникъ-инженеръ при Бургаското пристанище се закрива.“

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ обяснителнитъ таблици бюджета, заедно съ измѣненята, така, както се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. ст): (Чете)

„Чл. 3. Заплатитъ на държавнитъ служители по б. д. ж. и пристанища и фондоветъ при сжититъ се плащатъ по размѣритъ, показани въ обяснителнитъ таблици за разходитъ за личния съставъ.“

Прослуженитъ по другитъ ведомства години се приравняватъ съ службата по ведомството на Главната дирекция.“

Къмъ този членъ, съ съгласието на бюджетарната комисия, се прибавя една нова алинея, трета: (Чете) „При изчисление старшинството на служителитъ по българскитъ държавни железници и пристанищата числото на прослуженитъ години ще се увеличи на три години за ония отъ тѣхъ, за които, съгласно решението на Народното събрание отъ 9 юний 1920 г., публикувано въ „Държавенъ вестникъ“ брой 61 отъ с. г., е признатъ единъ по-горенъ класъ.“

Председателътъ: Които приематъ чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. ст): (Чете)

„Чл. 4. Министърътъ на железницитъ, пошитъ и телеграфитъ при належаща нужда може да превърля длъжностни лица отъ една въ друга служба при ж.-п. гари, влагалища и пристанищата.“

На края на този членъ се зачеркватъ думитъ „при ж.-п. гари, влагалища и пристанищата“ и на тѣхно мѣсто се поставятъ думитъ „въ сѣщото отдѣление.“

Председателътъ: Които приематъ чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. ст): (Чете)

„Чл. 5. Държавнитъ служители по б. д. ж. и пристанища, които до 31. III 1931 г. сж получавали километрическо възнаграждение, маневрено възнаграждение, възнаграждение за ношенъ трудъ, възнаграждение за постигнати икономии въ изразходването на консомативни материали (икономически премии), порционни пари и километражни, ще получаватъ тия възнаграждения и следъ 1. IV 1931 г., установени съ специалнитъ правилници.“

Приетъ е отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. ст): (Чете)

„Чл. 6. Постановленията въ закона за бюджета на държавата за 1931/1932 финансовъ година се отнасятъ и за Главната дирекция на железницитъ и пристанищата.“

Къмъ този членъ се прибавя нова алинея: (Чете) „Началницитъ на отдѣления: поддържане, тракционно, движение, за построяване на железници, за изучаване на железницитъ и отчужденията за тѣхъ и единъ главенъ инспекторъ-инженеръ получаватъ, въвъ отъ опредѣлената имъ по бюджета основна месечна заплата и повишение, и възнаграждение по 800 л. месечно.“

Председателътъ: Които приематъ чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ П. Стояновъ (д. ст): (Чете)

„Чл. 7. Съ действителнитъ постѣпления въ повече по параграфитъ отъ приходната частъ на фонда „Постройки

на нови железници и пристанища“ могат да се усилват кредитите по разходната част на същия фонд от министъра на железниците, пощите и телеграфите, съ одобрението на Министерския съвет, по доклад на министъра на финансите“.

Приет е от комисията без изменение.

Председателът: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): (Чете)

„Чл. 8. Размърит на надниците на лицата, наети за временна или постоянна работа по ведомството на Главната дирекция на железниците и пристанищата, се определят по таблица, одобрена от Министерския съвет по доклад на министъра на финансите“.

Приет е от комисията без изменение.

Председателът: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): (Чете)

„Чл. 9. При извършване по стопански начин на разни строителни работи по постройка и поддържането на железници и пристанища и изработване и добиване строителни материали за същите, плащането става съ надници или по единични цени за разни видове работи и известни материали. Размърит на тия надници и единични цени, както и видът на тия материали, се определят също по таблица, одобрена от Министерския съвет по доклад на министъра на финансите“.

Приет е от комисията без изменение.

Председателът: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): (Чете)

„Чл. 10. Отъ постъпленията на фонда „Персонални добавки“ една част, равна на 98.000.000 л., се внасят на приход по бюджета на експлоатацията на б. д. ж., а друга — равна на 2.340.000 л. — по бюджета на пристанищата; остатъкът отъ постъпленията се разпределя за посрещане разходите по: обезщетения за злополука на жпници, помощи за злополука и за други социални грижи спрямо държавните служители по б. д. ж. и пристанищата, награди за предотвратяване на несчастни случаи, съгласно съ специалния правилник за преминитъ, а кредититъ за същите се разрешават въ бюджета на фонда „Персонални добавки“.

На първия редъ цифрата 98.000.000 л. се поправя на 95.660.000 л.

Председателът: Които приемат чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): Чл. 11 се прередактира така: (Чете)

„Чл. 11. Въ § 2 на закона за допълнение и изменение на закона за уредба и управление на б. д. железници и пристанищата, въ алинея втора думитъ „издадени по реда на горната алинея“ се зачеркват. Въ края на същата алинея се прибавят думитъ: „Както и такситъ за наемъ по далени подъ наемъ мѣста въ станциитъ и пристанищата“.

Къмъ чл. 31 се прибавя последна алинея, а именно: „Ако въ установения срокъ отъ шестъ месеца не бждат издадени поправкитъ, Главната дирекция на железниците и пристанищата събира вземанията си отъ недостъпани такси и суми по исковъ редъ“.

Председателът: Които приемат чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик П. Стоянов (д. сг): (Чете)

„Чл. 12. Чл. 5 отъ закона за бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за финансовата 1930/1931 година остава въ сила и презъ 1931/1932 финансовата година“.

Приет е от комисията безъ изменение.

Председателът: Има думата г. министърът на железниците, пощите, телеграфите и телефоните.

Министър П. Стайнов: Г. г. народни представители! Дълга преди приключване на тоя бюджетъ само да заявя, че всички изменения, които бюджетарната комисия направи за подобрене заплатитъ на железничаритъ, ста-

наха по едно решение на Министерския съветъ. Министерския съветъ още преди известно време взема единодушно решение, за ония железничари, които съ изложени на атмосферни влияния, за които нѣма лѣте — зиме, за ония железничари, които работятъ при най-мѣчни физически условия, които водятъ непосиленъ трудъ, да се предвидятъ увеличения, които даже могатъ да надминатъ досега получаваната заплата съ всички странични възнаграждения, като: персонални добавки, процентни, за семейно положение, за длъжността и пр. и пр. И азъ трѣба съ радостъ да констатирамъ, че, когато зачера въ бюджетарната комисия се събраха всички народни представители — и членове на комисията, и нечленове — отъ всички страни, отъ всички страни се направиха единодушни подканвания да се направи нѣщо повече въ това отношение; тамъ нѣмаше власт и опозиция. Решението на Министерския съветъ, да се подобритъ заплатитъ на железничаритъ бѣше единодушно подкрепено отъ комисията, и като изразъ на това решение на Министерския съветъ стана подобрието на заплатитъ на железничаритъ, така щото заплатитъ, които бѣха първоначално предвидени въ бюджетопроекта, се подобриха още повече, когато на другитъ държавни чиновници ние все пакъ сме намалили заплатитъ, за да направимъ икономии. Наистина, има намаление на нѣкои заплати и въ Дирекцията на железниците и пристанищата, но това е преди всичко по отношение канцеларския персоналъ, това е преди всичко по отношение инженеритъ.

Азъ чухъ да се отправятъ горчиви укори къмъ инженеритъ. Дълга, обаче, да кажа, че ще бжде една голѣма несправедливостъ да се говори за тия хора, които съ строили българскитъ държавни железници — тия железници, съ които, като народно стопанство, ние можемъ да се гордѣемъ. Има намаление въ заплатитъ на тия началници, които тъй много се критикуваха, и това намаление е съ 2.000—2.500—3.000 л. месечно. Знаете ли какво е положението на оня, който си е правилъ смѣтката да получи известна заплата и вие му я намалявате съ 2.000—3.000 л.? А въ същото време на всички ония низши чиновници, които бѣха отъ IV категория надолу, не се прави никакво намаление, тѣ получаватъ даже едно повишение. Азъ самъ съмъ раздѣлялъ персонала по българскитъ държавни железници на две категории, едни, които наричамъ персоналъ отъ кариерата — не ща да правя паралелъ съ кариерата по дипломацията — и други, които обслужватъ непосредствено трафика, които действуватъ за създаването на този трафикъ, бидейки сами непосредствени изпълнители на функции по него. Всички, или по-големата частъ отъ тѣхъ получаватъ не само заплати, каквито съ имали досега, но и по-големи. И азъ намирамъ, че народното представителство, като прие това решение на бюджетарната комисия и на подкомисията — да се дадатъ по-големи заплати на тия железничари — изпълни единъ дългъ къмъ железничитъ, защото мнозина отъ тия пикьори, отъ тия машинисти, отъ тия огняри и пр. досега бѣха онеправдани. Но не бива да прекаляваме. Г. Нейковъ изнесе тукъ нѣкои цифри, които той по нѣкои свои съображения искаше да се напечататъ непрямо въ дневницитъ на Народното събрание, за да се види, че той е предложилъ по толкова и толкова да се даде на железничаритъ. И азъ, ако съмъ сигуренъ, че нѣма да се приеме, ще предложа и по 10.000 л. минимална заплата. Но за насъ не е важно да правимъ предложения, за да се харесаме и да се запише това въ дневницитъ на Народното събрание; за насъ е важно при сегашното положение, когато намаляваме заплатитъ на много държавни чиновници, да видимъ и да поемемъ ясно и категорично отговорността, защо увеличаваме заплатитъ на нѣкои железничари. Ние увеличаваме нѣкои такива заплати, като смѣтаме, че съ това най-добре услужваме на железниците и на този персоналъ, който работи при най-мѣчни условия и който, като бжде добре възнаграденъ, ще се отплати десетократно на държавата, на която служи.

Г-да! Г. Нейковъ искаше да се увеличатъ заплатитъ на работницитъ по поддържането още повече. Най-после има една мѣрка, г-да. Кой е работникъ по поддържането? Единъ много полезенъ работникъ за държавнитъ железници, който работи по пѣтищата, но това е все пакъ единъ физически работникъ. Е добре, на този работникъ, който е получавалъ 1.805 л., ние му увеличаваме заплатата на 1.900 л. — съ 100 л. Бива ли да му увеличимъ още, както искаше г. Нейковъ, да стигнемъ даже на 2.000 и нѣщо? Има една граница. Той е все пакъ единъ физически работникъ. При 1.900 л. месечна заплата, колко ще му бжде надницата? При 25 работни дни, единъ работникъ, който има 15-годишна държавна служба, ще получава надница при туй положение 84 л. Питамъ ви, г. г. народни пред-

ставители: колко е днес на пазара надницата на един обикновен физически работник? Не е ли 45—50 л.? Е добре, на такъв работник по желѣзницитѣ ние даваме надница 77—84 л. Това е една задоволителна надница. Не бива, г-да, така леко да се отнасяме към този въпрос — да дадем на обикновения физически работник месечна заплата 2.000—2.100 л. То е лесно да направим предложение, но въпросът е да има мѣрка. Ние искаме всѣкому да дадем заслуженото. Ако платим за физически работници по-голяма заплата, аз не знам къде трѣбва да стигнем за машиниститѣ и огняритѣ. Заявявам пакъ, че на всички, които работят по движението, за създаване трафика, има увеличение на заплатата. Началната заплата на спирачитѣ, съ всички добавъчни и процентни, е била 1.805 л.; сега е 1.950 — съ 150 л. увеличение. На стрелочника също така увеличаваме заплатата. Заплата на локомотивния огнярь, която по-рано е била 2.495 л., сега е 2.700 л. Ето ви пакъ увеличение и на заплатата на майсторитѣ-специалисти, която отива към 2.960 л., а на локомотивнитѣ машинисти — 3.150 л.

Като изтъкнах тия случаи, твърдя, че въ този труден моментъ за държавнитѣ финанси сме направили за тия доблестни служители, за тия радатели на българскитѣ държавни желѣзници всичко, каквото е могло да бѣде направено. И ако въ бъдеще ние можем да повдигнем трафика на държавнитѣ желѣзници, ще бѣде справедливо да имъ се даде повече. Но, забележете, бюджетът на държавнитѣ желѣзници не прилича на другитѣ бюджети. Докато другитѣ бюджети могат да разполагат съ приходитѣ на държавата общо, желѣзницитѣ могат да харчат само толкозъ, колкото постѣпи въ тѣхнитѣ каси. Е добре, тази година трафикът е намален и не можем да направимъ предвиждания за голѣмъ трафикъ, защото, ако не влѣзат въ нашитѣ каси тия приходи, за каквито бихме направили предвиждания, ние нѣма съ що да плащаме каменнитѣ вѣжлища, петрола и другитѣ необходими работи. Така че ние въ границитѣ на постѣпленията, които очакваме, споредъ предвиждания трафикъ, сме направили всичко, каквото можемъ.

И азъ ви моля, г. г. народни представители, да приемете бюджета, съ утѣрението, че по този начинъ ние сме изпълнили дълга си къмъ желѣзничаритѣ и че това е само едно начало на увеличение заплатитѣ имъ, като, при по-голямъ приходи на държавнитѣ желѣзници, ние ще изпълнимъ докрай нашия дългъ (Ржкоплѣскация отъ стовориститѣ)

Председателъ: Които приематъ чл. 12, както се докладава, моля, да вдигнатъ рѣзка. Мнозинство, Събранието приема.

К. Лулчевъ (с. д): Г. председателю! Искамъ думата.

Председателъ: Направете предложението си на трето четене.

К. Лулчевъ (с. д): Г. г. народни представители! Азъ съмъ съ всичкото съзнание, че въпросътъ, който повдигамъ, не му е мѣстото тукъ да го повдигамъ, но принуденъ съмъ да го повдигна. Въпросътъ е отъ компетенцията на прошектарната комисиия, но, понеже сме въ края на сесията и прошектарната комисиия нѣма да се занимае съ него, а е въ връзка съ желѣзницитѣ, азъ си позволявамъ да го поставя предъ вниманието на Народното събрание и предъ вниманието на г. министра и бихъ молилъ, каквото може да се направи.

Въпросътъ се състои въ следното. Въ едно село отъ Орѣховска околия, за което получихъ днесъ заявление отъ 106 жители, наложена е глоба за неизпълнение, за неотработване желѣзнопътна повинностъ на около 120 души отъ селото, въ размѣръ на около 600.000 л. Тия хора се отправятъ до Народното събрание. Тѣ искатъ глобата имъ да бѣде опростена. Тѣ не искатъ да не си изпълнятъ задълженията по закона, но тѣ молятъ да имъ бѣде разрешено, тая глоба, която имъ е наложена, да я изплатятъ съ отработване.

П. Георгиевъ (д. сг): Така е. Същото е въ Тетевенско и Луковитско.

К. Лулчевъ (с. д): Това, обаче, не имъ било разрешено.

Председателъ: Н. НАЙДЕНОВЪ

Секретаръ: ИВ. Д. МИХАЙЛОВЪ

Ц. Пупешковъ (д. сг): За 4—5 села отъ същата тая Орѣховска околия туй се допуста, безъ да се внесе въпросътъ въ Народното събрание.

К. Лулчевъ (с. д): Моля г. министра да направи потрѣбното, за да може да бѣдатъ освободени тия хора отъ глобата, която е по 3—4 хиляди лева на човѣкъ, които суми при днешното положение не могатъ да бѣдатъ заплатени. Нека да се предпише където трѣбва, тия жители отъ това с. Крушовица, Орѣховска околия, да могатъ да си изпълнятъ тия задължения къмъ държавата, чрезъ отбиване на своята желѣзнопътна повинностъ.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на желѣзницитѣ.

Министъръ П. Стайновъ: Правъ е г. Лулчевъ, като казва, че действително не му е мѣстото на това заявление тукъ. То трѣбваше да се отнесе въ Дирекцията на желѣзницитѣ, отдѣление за постройки, за да се види защо тия хора не сѣ отбили желѣзнопътната си повинностъ. Ако сѣ глобени, сигурно това е било въ границитѣ на закона. Шомъ не сѣ отбили повинността си, глобени сѣ. Гласували сме такъвъ законъ. Ако има нѣкои основания, този въпросъ може да го разгледа Дирекцията за постройки, но ако и следъ това глобитѣ не могатъ да бѣдатъ отменени, тогава прошектарната комисиия е въ правото си да ги опрости. Азъ не мога да се противопоставя на решението на прошектарната комисиия. Така е. Азъ ще моля г. Лулчевъ да прати това заявление въ Дирекцията за постройки, и, респективно, ако потрѣбва, да го внесе въ прошектарната комисиия, дето, вѣрвамъ, ще се отдаде справедливостъ на тия хора

Председателъ: За следващото заседание председателството предлага следния дневенъ редъ:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За тълкувателенъ законъ къмъ чл. 6 стъ закона за амнистия отъ 6 юлий 1929 г.
2. За разрешаване на Горноорѣховската община да сключи заемъ.
3. За купуване зданието на Елисавета д-ръ Шишкова въ гр. В. Търново.
4. За бюджета на 6 д. ж.

Второ четене законопроектитѣ:

5. За измѣнение и допълнение закона за доброволно изплащане прѣжитѣ данъци и пр.
6. За търговия съ сурови неманипулирани тютюни.
7. За ревизиране договоритѣ за наемъ на фондови земи.

Първо четене законопроектитѣ:

9. За измѣнение и допълнение на избирателния законъ.
9. За такситѣ, събирани отъ Министерството на външнитѣ работи, и др.
10. За измѣнение и допълнение на закона за подпомагане пострадалитѣ отъ обществени бедствия.
11. За отменение на ал. II и III на чл. 78 отъ закона за администрацията и полицията.

Второ четене законопроектитѣ:

12. За тълкуване на чл. 289 отъ закона за гражданското сѣдопроизводство.
 13. За измѣнение нѣкои членове отъ закона за адвокатитѣ и пр.
 14. Докладъ на прошектарната комисиия по списъцитѣ: III, VII, X, XI, XII, XIII, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII и XXIV.
- Които приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣзка. Мнозинство, Събранието приема.

А. Радоловъ (з. в): Г. председателю! Вчера е подадена една интерпелация за нанесени побоища и извършени произволи, която искаме да бѣде поставена на дневенъ редъ.

Председателъ: Ще се постѣпи съгласно правилника, въ който е предвиденъ редътъ за разглеждане интерпелациитѣ.

Вдигамъ заседанието за утре следъ обѣдъ.

(Вдигнато въ 20 ч. и 40 м.)

Подпредседателъ: В. ДИМЧЕВЪ

Замѣстникъ-секретаръ: Д-ръ Н. ЧИРПАНЛИЕВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

Стр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народните представители: Христо Баралиевъ, Кимонъ Георгиевъ, Страшимиръ Георгиевъ, Добри Даскаловъ, Трифонъ Ерменковъ, Славейко Клисурски, Иванъ Кирпиковъ, Трифонъ Капитановъ, Христо Мановъ, Владимиръ Начевъ, Хаймъ Фархи, Иванъ п. Ячевъ, Иванъ Михайловъ, Никола Андреевъ, Милко Бечевъ, Стойчо Георгиевъ, Добри Димитровъ и Йосифъ Марулевъ	1685
Запитване отъ народните представители Г. Марковъ, Д. Дрънски, д-ръ Н. Думановъ, Г. Петровъ, К. Томовъ, Н. Андреевъ и Ц. Табаковъ къмъ министъръ-председателя и министъръ на вътрешните работи и народното здраве — относно издевателства и насилия надъ гражданскитъ и политически свободи на български граждани. (Съобщение)	1685
Предложения: 1. За освобождаване отъ митни бери предмети и материали за нуждитъ на нѣкои държавни, общински, окръжни, благотворителни и други учреждения, частни лица, дружества, легации и за одобрение постановления на Министерския съветъ. (Съобщение)	1685
2. За продължаване срока на временно внесения пазни сждове (бурета) за износъ на вина по закона за насърчение износа на вината и освобождаване поръчителствата за обезпечение митните бери на буретата. (Съобщение)	1685
Законопроекти: 1. За допълнение на закона за селско-стопанско настаняване на бѣжанцитъ. (Съобщение)	1685
2. За нормиране ценитъ на предметитъ отъ първа необходимостъ. (Съобщение)	1685
3. За такситъ, събирани отъ Министерството на външните работи и на изповѣданията и отъ българскитъ легации и консулства въ странство. (Съобщение)	1685
4. За отстъпване отъ държавата на В.Търновската окръжна постоянна комисия и на нѣкои общини находящитъ се въ землищата имъ минерални извори. (Трето четене — приемане)	1686
5. За допълнение закона за трудовитъ земледѣлски стопанства. (Трето четене — приемане)	1686
6. За измѣнение и допълнение на закона за измѣнение и допълнение на закона за продаване пѣкои държавни гори въ Станимашка околия отъ 1911 г., измѣнението и допълнението на сѣщия законъ отъ 5 февруарий 1923 г. и разширението му за Пашмаклийско отъ 1 юний 1927 г. (Трето четене — приемане)	1687
7. За опрощаване таксата „водно право“ на воднитъ синдикати за напояване. (Трето четене — приемане)	1687
8. За предаване на Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ 52,000 декара земи отъ пресушенитъ държавни блата въ Карабоазката низина. (Трето четене — приемане)	1687
9. За тълкувателенъ законъ къмъ чл. 6 отъ закона за амнистия отъ 6 юлий 1929 г. (Първо и второ четене — приемане)	1688
10. За разрешаване на Горноорѣховската градска община да сключи заемъ. (Първо и второ четене — приемане)	1688
11. За амнистия (Предложение на народните представители Ат. Малиновъ, К. Муравиевъ и С. Дръновски) (Първо четене — приемане)	1688
12. За купуване отъ държавата зланието съ дворно мѣсто, собственост на Елисавета д-ръ П. Шишкова, находящо се въ гр. В. Търново, за помѣщение на административно-полицейскитъ служби въ сѣщия градъ. (Второ четене — приемане)	1689
13. За допълнение чл. 171, т. 3, отъ закона за гражданското сждопроизводство и чл. 15, т. 4, отъ закона за привилегиятъ и ипотекитъ. (Първо четене — приемане)	1690
14. За бюджета на българскитъ държавни желѣзници и пристанища за 1931/1932 финансова година. (Второ четене — приемане)	1690
Дневенъ редъ за следващото заседание.	
1708	